

GENERAL DWIGHT EISENHOWER, ameriški (in ob enem zavezniški) vrhovni poveljnik v Afriki je vrhovni poveljnik tudi zavezniške invazije v Sicilijo. Gornja slika ga predstavlja na posvetovanju z angleškimi in francoskimi častniki.

Bojna sreča se obrača povsod k zaveznikom

"DUCE" OKUŠA INVAZIJO NA SVOJIH TLEH. MOSKVA PRAVI, DA JE NEMSKA OFENZIVA PRI BELGORODU ŽE DOŽIVELA SVOJ KONEC. — ZMAGE ZAVEZNIKOV NA PACIFIKU. — OBISK GEN. GIRAUDA V WASHINGTONU

Širokousni duce je prvič od kar je na krmilu Italije doživel kar je dolej le drugim uganjal. Invazijo ima v svoji deželi.

Zaton Mussolinija
Do nedavna je vpade v druge dežele vzprijal brez nevarnosti, da se pripeti isto njegovi nosilki "novega reda". Klal je v Etiopiji, v Grčiji in v Albaniji, nato v Jugoslaviji, in pred tem v Franciji, kamor je zavratno udaril šele ko je Hitler zbil francosko armado. In republikance v Španiji.

Ko se je lotil svojih imperalističnih pustolovčin, je bil prepričan, da obnavlja rimski imperij, ki bo živel stoletja v slavo in veličino Italiji.

Sredozemsko morje je proglasil za "mare nostrum", a sedaj vidi, da so v njegovih lukah usidrani angleški, ameriški in francoski parniki, njegovi pa se skrivajo kjer si še dobe kaj zatišja.

Važnost Sicilije

Sicilija na južnem koncu italijanskega čevlja sicer ni Italija; nego le njen otok. Toda strateško je važna. Med njim in italijansko celino je kake dveh milijonov prebivalcev, ki jo bo treba prebrest, kadar bodo zavezniški pripravljene za prodiranje v notranjost Italije. Sicilija obsega 9.936 kv. milj in ima 4.000.000 prebivalcev. Njen glavni pomen za zavezniške je, da si z njenim okupiranjem zagotovijo na Sredozemskem morju še večjo varnost in pa da utrdijo tla za nadaljevanje invazije po Italiji, na jugoslovansko primorje in dalje.

Predsednik Roosevelt je zadnji petek večer dejal, da pomeni zavezniška invazija v Sicilijo začetek Mussolinijevega konca.

Cas je že, da se ga mu stori, kajti veliko hudega je povzročil ne le svoji deželi nego tudi mnogim drugim.

Nemška ofenziva na vzhodni fronti se izjalovila

Dasi so v Berlinu vedeli o pripravah za ameriško-angle-

Nauki Kitajske ob njenem vstopu v sedmo leto vojne

Kitajci so se dne 7. julija — ob šesti obletnici od kar so v vojni z Japonci, in z vstopom v sedmo — lahko spominjali, kako vse drugače bi morda bilo, če se bi velesile, ki so jim obljubile ščititi pod firmo društva narodov njihovo kot vsako drugo deželo pred agresorji, držale bese.

Pravzaprav so Kitajci začutili pest Japoncev že pred 12 leti z mikadovo invazijo v Mandžurijo, ki so je dogodila 18. septembra 1931. Leto pozneje so jih Japonci napadli v Šangaju.

S sedanjo vojno so Japonci pričeli proti Kitajski 7. julija 1937.

V vseh je kitajska vlada zaman apelirala, da naj ji društvo narodov izpolni zagotovila kolektivne varnosti, kakor jo je ona obljubila in jih izpolnjuje drugim deželam. Že od tega poslednjega japonskega napada pred šestimi leti so Kitajci v vojni štiri leta in pet mesecev dalj kakor so Zed. države in dve leti dalj kot je Velika Britanija v vojni s Hitlerjem.

Kitajska, ki po zaslugi evropskega imperalizma ni mogla nikdar dobiti priložnosti, da se modernizira v svoji obrambi, je bila napram Japonci prav tako primitivno pripravljena. A vendar je mikadove poveljnice ukanila, ker se njena armada ni zrušila kot so v Tokiu pričakovali, da se bo sesula.

V minulih šestih letih je padlo stotisoče njenih vojakov in stotisoče Kitajcev pa je pomrlo valed lakote in epidemij. A premagani niso, čeprav so sedaj domalega izolirani in prepuščeni samemu sebi.

V šestih letih vojne invazije na Kitajsko je izgubila japonska armada po kitajskih cenitvah 2.662.395 mož. Kitajske izgube so valed slabe opremljenosti njene obrambe nedvomno večje.

Če bi takrat, ko je Japonska udarila v Mandžurijo, velesile skupno z drugimi deželami lige narodov sledile klicu Kitajske, morda bi druge svetovne vojne ne bilo. Saj mnogi Kitajci so prepričani, da je nastala v glavnem po krivdi sedanjih zavezničev, ker niso hoteli izvršiti obvez, ki so jo dali v društvu narodov, da bodo branili vsako deželo, ki bo napadena. Šele ko je bila Poljska napadena, so stopili v akcijo, a je bilo že prepozno.

No, in tako smo znova v vojni in državniški spet obljublja ustvariti sistem kolektivne varnosti, kakor so ga zagotavljali v prejšnji vojni in ga potem do kraja zanemarili.

ZA SLOVENSKO POMOŽNO AKCIJO ZBRANEGA ŽE PRECEJ NAD \$50,000

Direktor publicitete za JPOSS Janko N. Rogelj poroča, da četudi zbiranje prispevkov v pomoč našemu staremu kraju ne gre kot bi želeli, se je vendarle zbralo že lepo vsoto. Rogelj pravi med drugim:

"Glavni blagajnik Jugoslovanskega pomožnega odbora, slovenska sekcija, Leo Jurjovec mi pošilja poročilo o dohodkih v mesecu juniju. Ni tako slabo, ampak še boljše bi bilo lahko, ako bi se povsod tako zanimali za pomožno akcijo, kakor kaže junijsko poročilo.

No, ni tako slabo, da bi jokali, saj za mesec junij so bili dohodki \$2.242,29, za mesec maj \$2.442,23 in za mesec april pa \$1.412,14, skupaj za tri mesece \$6.096,66. Narod še mora imeti zaupanje v JPOSS, da je prispeval v treh me-

secih nad šest tisoč dolarjev.

V blagajni JPOSS je bila dne 30. junija 1943 že lepa vsota, namreč \$53.337,02. Od tega denarja je bilo istega dne že vložnega \$48.655,00 v ameriške vojne bonde, v pomoč naši novi domovini—Ameriki.

V mesecu juniju je glavni blagajnik sprejel prispevke od sledečih:

Andy Milosovich in prijatelji, Trinidad, Colo., \$5; lokalni odbor št. 1, Joliet, Ill., \$72; Jakob Zadnik, Kenosha, Wis., \$5; lokalni odbor št. 34 Detroit, Mich., \$87,50; John Kaušek, Eveleth, Minn., \$5; podružnica št. 9 SANS, Willock, Pa., \$7,95; lokalni odbor št. 29, Bridgeport-Boydsville, O., \$50; Slovenska ženska zveza, \$800; podružnica št. 44 SANS, Traunik, Mich., \$50; lokalni odbor št. 30, San Francisco,

bile manjše kot pa če bi navaden tatil izmaknil človeku dolar iz žepa.

Dne 10. julija se je spet oglašil Trumanov kongresni odbor z obdolžitvijo, da Curtiss Wright, kompanija, prodaja zvezni vladi poleg dobrih tudi veliko takih letal, ki niso uporabna. Vsega skupaj je omenjena družba izdelala dosedaj za vlado 64.000 aeroplanov. Komisija trdi, da je med njimi veliko tako slabih, da so celo v večbalne namene zanič.

Zvezna vlada je omenjeni kompaniji zgradila nadaljne tovarne in jih opremila z najboljšimi stroji, vse na stroške

Živila se podražila od leta 1939 okrog 43 odstotkov

Razni podatki o podražitvah živil so si zelo v navskrižjih, ker jih eni biroji računajo na podlagi takozvanih dostopnih cen, drugi nekako v sredi med fiktivnimi in dostopnimi cenami, tretji pa na podlagi merila, kakršno velja na vsakdanjem tržišču.

Oddelek agrikulturnega departamenta, ki se peča z ekonomijo, je nedavno ugotovil, da so cene živilom od leta 1939 narasle 43 odstotkov, torej precej več, kot pa priznava statistika delavskega departamenta.

Omenjeni oddelek ali biro je izračunal, koliko je povprečna oseba nakupila v svoj "food basket" v normalnem času in dognala, da je znašala vsota \$113.

Za enako blago je treba sedaj plačati \$162 na leto, torej 43 odstotkov več.

Ista statistika dalje izvaja, da stane sedaj "tipični basket živil", kakršne si nabavlja povprečna delavska družina, \$462 na leto.

Od tega dobi farmar \$261, \$261 pa prekupci z živil.

Goljufije s prodajnim davkom

V Illinoisu za prodajni davek nimamo znamk kakor jih imajo druge države, zato je vsako leto davečni urad v Springfieldu na škodi stotisoče dolarjev. Na primer, ena družba s premogom v Chicagu ga je zadržala v znesku \$109.000, a končno se je državni davečni oblasti le posrečilo, da ga je iztirjala. Prodajni davek v tej državi se računa 2% na vrženi dolar. Davečni oddelek illoieke administracije cen, da dolgujejo trgovci in drugi, ki s čem tugujejo, vladi še blizu 20 milijonov dolarjev prodajnega daveka. Od odjemalcev ga kolektajo in pridržijo. Veliko goljufajo tudi s potvornimi davečnimi poročili.

Produkcija v Angliji zvišana 40 odstotkov

Minister produkcije Oliver Lyttelton pravi v svojem poročilu, da je bila produkcija municije in raznega drugega blaga v prvi polovici tega leta 40 odstotkov večja kakor pa v enakih dobi lanskega leta.

Calif., \$275; lokalni odbor št. 21, Denver, Colo., \$123; lokalni odbor št. 9, Waukegan, Ill., \$250; lokalni odbor št. 17, Rock Springs, Wyo., \$57,82; Waukegan-North Chicago, Ill., War Chest \$450; in obresti na banki \$4.02.—Skupaj \$2.242,29.

Hvala lepa vsem v imenu glavnega odbora JPOSS in v imenu vseh onih trpečih in zasuženih bratov in sester v domovini, ki bodo dobili pomoč, ko bo vojna končana."

pojasnila, ki jih je želela.

Kadar se dogode v vladah taki incidenti, se navadno smatra, da so prizadeti dobili kaj nagrad, ali pa jih pričakujejo. Vojni in mornariški oddelek, ki oddaja sedaj največja poročila v deželi, bi morala paziti, da so saj inspektorji zanesljivi. In sodniki ter porotniki pa bi morali skrbeti, da se tiste, katerim je neoporečno dokazano, da se igrajo z življenji naših vojakov, kaznovati tako, da se bi z zmerom zapomnili, ne pa z malimi globami in suspendiranimi zapori dajati nadaljnim prevarantom in mešetarjem vzpodbudo.

Ameriški črncci v veliki kampanji za svoja prava

A. PHILIP RANDOLPH NA ČELU BORBE PROTI ZAPOSTAVLJANJU ZAMORCEV. — TEŽKE BESEDE O ZNAČAJU SEDANJE VOJNE. RASNI PROBLEMI ZELO DELIKATNA ZADEVA

Prve dni julija so zborovali v Chicagu zastopniki ameriških črncev pod geslom gibanja za marširanje v Washington, da tam zvezni kongres, vlado in vso ameriško javnost opozore na krivice, ki se jim gode v industriji, v uradih, na voličih in južnih državah in v armadi.

Kritike zoper vlado
Mnogi govorniki na tem zboru so poudarjali, da je vlada glavna kršilka svojega pravila o enakosti vseh državljanov in so navajali v dokaz temu statistične podatke in druge dokaze. Povabljenih je bilo na ta zamorski zbor tudi mnogo belopoltnih ljudi, med njimi Norman Thomas, ki se je odzval.

Neposredno je k temu zborovanju govoril — ne pred delegati, ampak vendarle tako, da se ga je razumelo kaj misli povedati, tudi katoliški škof Bernard J. Sheil. Njegova tema je bila, da na svetu ni "super-naroda", ne nadljudi, ampak da so vsi enako ustvarjeni in so enakih zmožnosti, če so jim dani enaki pogoji za razvoj.

Problem raznih ras je v tej deželi stara zadeva. Nastal je tisti moment, ko so prišli prvi belci in pričeli boj z indijanci, ali pa oni proti njim. In nato ker so belopoltni izkoriščevalci lovili v Afriki črnce, da jih tu prodajo za sužnje. Ker jih ni bilo dovolj, so si pomagali na zapadu z importiranjem kulijev iz Kitajske, s cenenimi japonskimi dinarji, s Filipinci, Mehikanci itd.

A dočim so vsi drugi rasni problemi prilično majhni in ne prizadevajo več velikih težav, je pa vprašanje črncev čezdalje trši oreh. Vzrok je, ker jih je milijone — vsega skupaj okrog 15 milijonov, dočim je Azijatov, Mehikancov in drugih le malo in so smatrani za tužce, čeprav so tukaj rojeni. A v mestih zanje tudi ne bo kruha, dokler se razmer ne preuredi s stališča splošnih koristi vse dežele.

Randolph o vojni
Izgredi v Detroitu so črncci širili Ameriko jako vznemirili. Zapostavljanje, ki so ga de-

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Ali bodo naše naselbine v Penni še kdaj v ospredju agitacije za Proletarca?

Pred leti je imel Proletarec proporcno največ naročnikov v Pennsylvaniji, večinoma kajpada med premogarji. Po prvi svetovni vojni pa so udarile v selišča premogarjev brezposelnost, stavke in zapiranje rogov. Slično se je dogodilo v Indiani in pa v Kansasu ter še marsikje.

Tako je glavna Proletarčeva trdnjava—selišča premogarjev v Penni—začela omagovati in nam nudila manj in manj naročnikov, manj in manj prispevkov v tiskovni sklad. Mnogi naši pionirji so omagali, nekateri umrli, ta ali oni pa se je umaknil. A vzlic temu je v Penni še sijajno polje za razširjenje tega lista. Samo če se bi hoteli naši starejši nekoliko bolj pobrigati in pa mlajše navdušiti za sodelovanje.

Šlo bo, ako poskusijo. In uspeh bo, če se odločijo zanj. Kaj mislite vi, prijatelji tega lista širom Pennsylvanije, ki ste zanj že toliko storili v prošlosti? Bi ne mogli priskočiti zraven in mu pomagati širiti naša načela tudi sedaj, ko je to tako nujno potrebno in važno?

Oglasite se, bodisi s svojimi mnenji in pa z naročninami. Saj gre, — šlo bo — le pričeti je treba!

Goljufijam pri vojnih naročilih ne bo konca

Minuli teden se je neki kongresnik iz Californije v svojem govoru zelo zgražal nad sodnikom, ki je določil obsojenim uradnikom Anaconda kompanije, katera je prodala ameriški in sovjetski vladi za milijone dolarjev pokvarjenega materiala, tako malenkostne globe, naložene zaporne kazni pa je takoj suspendiral.

Kako more zvezni sodnik, ki ve, da so bila s tistimi goljufijami tvegana življenja naših vojakov, določiti tako lahkotne kazni, dočim se z malimi zločinci vse strožje postopa?

Dosedaj je bilo dognanih že precej goljufij, a kazni pa so

Goljufijam pri vojnih naročilih ne bo konca

bile manjše kot pa če bi navaden tatil izmaknil človeku dolar iz žepa.

Dne 10. julija se je spet oglašil Trumanov kongresni odbor z obdolžitvijo, da Curtiss Wright, kompanija, prodaja zvezni vladi poleg dobrih tudi veliko takih letal, ki niso uporabna. Vsega skupaj je omenjena družba izdelala dosedaj za vlado 64.000 aeroplanov. Komisija trdi, da je med njimi veliko tako slabih, da so celo v večbalne namene zanič.

Zvezna vlada je omenjeni kompaniji zgradila nadaljne tovarne in jih opremila z najboljšimi stroji, vse na stroške

davkoplačevalcev. A v zahvalo pa nam prodaja med drugim zanič letalski material, pravi Truman.

V svojem poročilu odsek ugotavlja, da so vladni inspektorji ta zanič material ves potrdili za dober in pravi, da se čudi, čemu tolikšna "kooperacija" a kompanijo, namesto da se bi brigali za delo, ki ga jim vlada plačuje!

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zalta
Business Manager.....Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries: One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864

V sovj. Rusiji začeli o bodočem miru javno razpravljati

Ko je bil pred okrog letom dni Wendell Willkie v Moskvi, je brez truda spoznal, da kar se mirovnih ciljev tiče, nimajo Zed. države s sovjetsko vlado še nobene soglasnosti. Člani sovjetskega komisarijata vnanjih zadev tu in tam namigujejo, da jim to odpiranje ni prav nič všeč. Četudi je bil Stalin povabljen v Casablanca, se ni odzval, in če so razni komentatorji v pravem, radi tega ne, ker se vnanja politika sovjetske vlade od vnanje politike ameriškega državnega departmanta zelo razlikuje. Te difference bi bilo treba na kak način v naprej premostiti predno bi bil skupni uspešen sestanek mogoč.

To je naravno. Moskva je s svojo kominternu ruvarila v vseh deželah, da v njih omaja sedanji sistem in v mednarodni politiki pogosto tla svojim smotrom.

V dneh italijanske agresivnosti, in še prej, se je odločila za taktiko zbližanja s Francijo in Anglijo — a odgovor ji je bil — monakovski pakt! S kampanjo proti tretjemu rajhu je potem prenehala, monakovčane v Parizu, v Londonu in v Washingtonu pa leta 1939 presenetila s pogodbo prijateljstva z Nemčijo. Hitler in Stalin nista imela nikakih skupnih, temveč vsak svoje namene. Nenapadalni pakt, ki je pretresel svet, sta sklenila vsak s svojih oportunističnih razlogov. Hitler ga je dve leti pozneje zavrgel v nadi, da je besedo v paktu dovolj dolgo držal in je prišel čas, ko lahko žanje koristi s prelomitvijo.

Ni se mu posrečilo, pač pa je povzročil, da sta Anglija in Zed. države dobile mogočno zavezništvo, ki je zadala Nemčiji dosedaj največje izgube. V vojni z njo je Rusija še vedno najaktivnejša sila, saj kar se velikost bitk, fronte, in pa žrtev na bojiščih tiče.

Anglija, Zed. države in Sovjetska unija delajo od tedaj skupno, a ne še v diplomaciji toliko, kot bi bilo potrebno za uspešen zaključek vojne in jamstvu miru, ki bo sledil.

Wendell Willkie je nedavno ameriško javnost znova posvaril, da je odlaganje sporazuma med zavezniški glede mirovnega programa skrajno nevarno. Apeliral je na vlado in na zvezni kongres, naj se požurita sedaj, ko je še priložnost.

Predsednik Roosevelt ima svoja gesla, ki pa so še vsa brez določenih oblik. Verjetno je, da sta si s Churchillom že v marsičem na čistem glede raznih poveljnih vprašanj, ne pa še z Rusijo.

Tu se interesi križajo že radi tega, ker sta prva dva za obstoječi gospodarski sistem, Rusija s svojo kominternu pa si je prizadevala, da bi mu izpodkopal temelj tudi v drugih deželah.

Ko se je začel ameriški državni departmet, z odobritvijo predsednika Roosevelta, toliko zavzemati za politiko takozvanega darlanizma v Afriki, in potem za Girauda ter proti de Gaulleu, je Stalin pozval sovjetskega poslanika Maksima Litvinova iz Washingtona in Ivana Majskega iz Londona na posvetovanje. Taki pozivi so vedno znamenje, da so diplomatični toki zelo slabo staknjeni skupaj.

Francoski politiki, ki prevladujejo v Afriki s podporo ameriške vlade in z odobritvijo angleške, so izvenzemski de Gaulle, ki je odrinjen, notorični sovražniki Sovjetske unije. Mrzili so jo vedno bolj kakor Hitlerja.

Ako je namen Washingtona in Londona poslati te ljudi iz Alžira po izgonu Nemcev iz Francije v Pariz, kar nedvomno nameravata, potem v Moskvi gotovo vedo, kaj jim je pričakovati.

Sicer ameriška vlada skupno z generalom Giraudom zagotavlja, da se bo po osvoboditvi francosko ljudstvo lahko svobodno izreklo kakšno vlado si želi. Ampak to se veliko lažje obeta kakor izpolni. Ako bodo imeli volilni aparat v rokah darlanisti in drugi pristaši reakcionarnih tendenc, bodo skrbeli, da Francija ostane podložna gospodarskemu redu, ki temelji na izkoriščanju delavcev in kmetov.

De Gaulle, ki je odrivan, sam na sebi ni noben naprednjak, a resnica je, da le on edini, a par drugih francoskim poveljnik, je tudi po kapitulaciji Petainove-Darlanove Francije ostal na zavezniški strani in se boril z njimi vred proti Nemčiji, Italiji in izdajalski vichyjevske vlad, dočim je ameriška diplomacija moledovala okoli Petaina, Darlana in Lavala — menda v veri, da jih bo mogla držati stran od odkrite zveze in slepega sodelovanja s Hitlerjem. Ni se ji posrečilo, razen pozneje pri Darlanu v Afriki.

Javno med zavezniški ni spora radi tega. Proti ameriški konservativni politiki je pokazala veliko več nejevolje angleška liberalna javnost kakor pa Rusija, ki je ostala napram vsemu le hladna, molčeča, in se omejevala zgolj na dogovore, kako čimboljše usoglasiti skupne vojne napore na vzhodni fronti in na morju.

Nedavno je prišla iz Moskve vest, da je pisatelj Nikolaj

KAJ ČAKA SICILIJO? Predno so ameriške in angleške čete okupirale italijanski otok Pantelleria, so njihovi bombniki porušili pristane in utrdbe na njemu. Potem so enako nadaljevali z napadi na Sicilijo, da so si pripravili v njo pot za invazijo, ki se je pričela zadnje sobote, oziroma zadnji petek po našem času.

SLOVENCİ POD ITALIJO UPAJO, DA JIH ZAVEZNIŠKE SILE NE PUSTE V PODJARMLENJU

Naši rojaki iz Primorske in Krasa v angleški armadi v Afriki — Slovenski vojaki iz Italije v jetniških taborih v Ameriki

Leta 1938 in 1939 je urednik tega lista poročal med drugim o slovenskih vojaki v italijanski armadi, ki so bili ubiti v Etiopiji in v Španiji, kamor jih je Mussolini poslal kot "prostovoljce".

Na tržaškem gradu, blizu katedrale, je plošča, na kateri so imena vojakov iz Trsta, ki so padli za Mussolinijeve ambicije v Etiopiji in za klerofašizem v Španiji. Med njimi je precej slovenskih imen.

V sedanji vojni so bili slovenski fantje pod Italijo nagani v večini v Afriki za boj proti Angležem. V ofenzivah v Egiptu in v Libiji so jih Angleži mnogo ujeli, pa tudi v Etiopiji. Ti tvorijo sedaj posebno vojaško postojanko, pod poveljstvom slovenskih častnikov, ki je dodeljena angleški armadi. Po imenu je ta postojanka podložna jugoslovanski zamejni vladi v Londonu.

Kar je Slovencev še ostalo v italijanski armadi v Afriki, so bili ujeti z italijanskimi in nemškimi vojaki vred v Tuniziji, kjer se je vojna končala s popolno zavezniško zmago dne 12. maja to leto. 150.000 italijanskih (vseviš slovenske) in nemških vojakov se je podalo ameriški in angleški armadi.

Jetniki, ki so prišli pod ameriško oblast, so bili poslani v Zed. države, kjer so zanje ustanovljeni posebni tabori. Eden teh je v Atteburyju v Indijani. Rojak S. Skorjanc iz Indianapolis je šel slučajno, mi smo teh ujetnikov in po naključju.

Malinin označil pričetek javne razprave o sodobnih in bodočih mirovnih vprašanjih. To je storil po obisku poslanikov Litvinova in Majskega, in za predmete razprave je omenil med drugim vlogo Rusije v sedanji vojni, povojno rekonstrukcijo po svetu, kaj bo z Nemčijo, ko nastane mir, ali naj se savorjasko dinastijo, ki ima v Angliji in v Ameriki veliko zaslonbe, strmo glavi, kako preurediti sedanje Hitlerjeve vazalne države, o problemu kolonij, ki so jih izgubile Italija v Afriki, Anglija, Nizozemska, Portugalska in Francija v Aziji, o problemu zrakoplovstva po vojni, o Balkanu itd.

Malinin pravi, da mora Rusija v odločevanju o teh vprašanjih imeti enega izmed najbolj odločilnih glasov.

Willkie je eden izmed onih, ki se boje, da če ne pride med vodilnimi zavezniškimi vladami čimalu in njegovemu društvu narodov, ne da bi bil kaj boljšega predlagal v nadomestilo. Izrekel se je raje za izolacijo, pa smo vzlic nji sedaj bolj v vojni kot kdaj prej, ker je svet eden in ne več ograjen v posamezne kose, kakor je bil nekoč. To je vzrok čemu Willkie svojim republikanskim tovarišem in demokratičnim izolacionistom in nacionalistom dopoveduje, da je sedanji svet "one world". Ako te resnice senatorji ne zapopadejo, bodo vsi naši vojni napori še bolj zaman kakor so bili v prejšnjem svetovnem meteu.

Cej Janko, roj. 15. jun. 1922, Trnovo-Gorica; oče Alojz, mati Pepca Podgornik.

Klanjšek Jože, roj. 13. marca 1922, Gagar-Gorica; oče Jože, mati Jožefa.

Kogovšek Ivan, roj. 22. marca 1919, Pregarje-Rega; oče Ivan, mati Katarina Kuret.

Srednik Franc, roj. 26. sept. 1920, Kopriva-Trst; oče Alojz, mati Ana Galjusek.

Trebičan Franc, roj. 9. marca 1922, Košana-Trst; oče Franc, mati Viljemina Počkar.

Sedmak Franc, roj. 13. sept. 1922, Postojna; oče Franc, mati Marija Srebot.

Hrvatini Jože, roj. 10. avg. 1922, Skofija-Trst; oče Rudolf, mati Marija Zadnik.

Suligoj Franc, roj. 29. marca 1922, Čepovan-Gorica; oče —, mati Antonija.

Simčič Franc, roj. 19. jul. 1914, Krmim-Gorica; oče Rajmund, mati Pepca Zilej.

Bratina Anton, roj. 12. jan. 1922, Ajdovščina-Gorica; oče Anton, mati Marija.

Koliko je Slovencev v drugih taborih, ni še dognano. Odbor Sansa je že precej tednov nazaj sklenil, da bo o njih pozvedoval in vplival na mero dajno oblast, da bo z njimi ravnila kot z našimi prijatelji, ne kot z ujetniki iz sovražne dežele.

Kačar Janko, roj. 25. marca 1922, Kal nad Kanalom, Goriško; oče Peter, mati Rozalija Brečavšek.

Trampuš Jože, roj. 26. marca 1922, Kostanjevica-Gorica; oče Jože, mati Marija Pipan.

Kokojar Ivan, roj. 8. febr. 1922, Grahovo-Gorica; oče Ivan, mati Marija Kenda.

Brankovič Miroslav, roj. 21. jul. 1921, Šempas-Gorica; oče Vinko, mati Kristina Žižman.

Pavič Alojz, roj. 25. avg. 1922, Šempas-Gorica; oče Alojz, mati Katarina Rus.

Znidarič Jožef, roj. 4. marca 1922, Duhovo-Gorica; oče Jožef, mati Ana Mugerli.

Lulek Franc, roj. 5. febr. 1921, Ajdovščina-Gorica; oče Franc, mati —.

Valentincič Franc, roj. 17. sept. 1915, Bačo-Gorica; oče Luka, mati Marija Kleč.

S pričetkom letošnjega fiskalnega leta dne 1. julija je dolg zvezne vlade narasel na ogromno vsoto \$140,984,414.585.

AGITATORJI NA DELU

Vse naročnine, ki jih pošljejo zastopniki in drugi agitatorji Proletarca, so štete na bazi polletnih naročin. Namreč agitator, ki pošlje eno celoletno, je zabeležen v tem seznamu s dvema polletnima.

Naročnine nabrane in poslano do 30. junija 1943.

Chas. Pogorelec, Chicago, Ill.	20
John Krehel, Cleveland, O.	10
Anton Zornik, zap. Penna.	10
John Zornik, Detroit, Mich.	8
Martin Judnich, Waukegan, Ill.	7
Frank Stih, Sheboygan, Wis.	7
Joseph Jez, Warren, O.	4
Mary E. Fradel, Latrobe, Pa.	3
Jacob Bergant, Lisbon, O.	3
John Teran, Ely, Minn.	3
James Dekleva, Gowanda, N. Y.	2
Luka Grocer, Chicago, Ill.	2
John Marolt, West Mineral, Kans.	2
Angela Zatis, Chicago, Ill.	2
Frank Cvetan, Tire Hill, Pa.	2
Frank Zalta, Chicago, Ill.	2
Louis Barberich, Milwaukee, Wis.	2
Anton Gornica, Springfield, Ill.	16
Skupaj (2 tedna in 4 dni (od 12. do 30. junija) 93% naročnine, prejeto izkaz (4 tedna) 116% naročnine.	

JOSKO OVEN:

RAZGOVORI

Nova nemška ofenziva

Velika nemška ofenziva v Rusiji je v polnem teku. Kot izgleda, bo Sovjetska unija tudi letos torej že tretje leto — morala zdržati doma vse vojno breme.

Seve, ves svet še vseeno upa, da obljubljena druga fronta saj v tem letu ne ostane spet le na papirju. Sicilija sama na sebi še ne pomeni drugo fronto.

Kitajska v sedmem letu vojne

Kitajska je minuli teden vstopila v sedmo leto vojne. Prva leta je bila v nji popolnoma osamljena. Bojevala se je hrabro v eni najbrezposnejših borb v zgodovini. Sedaj ni več osamljena. Tisti, kateri so v prvih letih njene borbe prodajali vojne potrebščine njeni sovražniki, se danes bojujejo na njeni strani.

Koliko časa bo še trajalo mučeništvo Kitajske, nihče ne ve. A konec njene Kalvarije je vendarle dožleden. To velja menda za vse človeštvo.

Pajdašenje takozvanih demokracij s fašizmom je povzročilo strašno kazen zanje. Posledice bodo neizbrisljive za desetletja. Milijone nedolžnih je bilo, milijone razbitih življenj. In če vrh tega dočestjemo še razbite kulturne vrednote kontinentalne Evrope, je škoda neizbrisna. Vse to bi bilo lahko preprečeno.

To so menda prazne besede. In vendar, kolikokrat že smo jih ponavljali. Po versaillem miru, ob zrušenju nemških spartakov, ob poskusih zadušiti ruske revolucije, ob priključitvi likvidacije madžarskih in bavarskih sovjetov.

Temu je sledil triumfalni paraden marš fašizma v Rim. Ves burbovski svet ga je pozdravil kot rešilnega angela pred neizogibno revolucijo.

Temu je sledil dvig nemške reakcije kot močna senca. Nihče se ni zmedel za to pojavo in tako smo šli brezbrizno dalje, čimboljše h pogubi.

Oskrumba in pokoli delavskega Dunaja po klerofašistih — tudi to ni nikogar zadržalo. V Nemčiji je med tem zavladal neke nove vrste fašizem, pod imenom nacizem — in kakšen je bil naš odgovor na ta pojav? (Ne mislim k temu, kakšen da je bil odgovor delavskega gibanja, pač pa, kako so k temu reagirale takozvane demokracije.)

Vzklikale so: "Čudovito!" Kakšen red je ustvaril ta Hitler! Odpravil je izgredo in — brezposelnost. Kako čudovito velike tovarne in ceste gradi ta človek!

Res — čudovito!

To so bile izjave naših izvedencev. In Mussolini? Ja, ta človek pa je delal naravnost čudeže! "Črno roko" je odpravil, vlaki v Italiji vozijo točno ob času in tri četrtine Italijanov je oblekel v uniformo.

Njegove bombastične govore se mu je oprostilo, češ, da jih besediči za domačo uporabo. Saj "duče", ta znoriti italijanski fant vendar mora nekaj povedati! Namreč za "domačo uporabo", da ljudi navduši.

Tako so jim (fašistom) naši evropski industrialci odprli svoje finančne mošnje. Nazivali so jih za rešitelje evropske civilizacije ter branilce svetovnega reda pred zlobnimi boljševiki.

Šangajski incident, ki ga je povzročila Japonska leta 1931, je bil po malem ropotu pozabljen. Istotako vpad Japonske v Mandžurijo. Bil je menda predaleč. Šele vpad Italijanov v Etiopijo je Evropo nekoliko zdrnil. S tem mislim Anglijo. Druge dežele, izvenzemski Rusije, so se le malo zmenile za to. Sankcije, ki so sledile proti Italiji, ji niso storile dosti škode.

Razjezile pa so že takrat napuhnjene, nadutega Mussolinija, da je postal še bolj predrzen.

Med tem pa je postajal korak za korakom Hitler najnevarnejši človek, odkar je legel v grob Čingiskan.

Svet je videl njegovo senco, ki je legla kakor mora na Ev-

ropo. In ta senca se je širila in daljšala.

Mnogo ljudi jo je videlo. Vsi, ki so jo razumeli, so svarili na pretečo nevarnost, in opozarjali, da je je še mogoče ustaviti. A tisti, ki so krmarili Evropi, so oslepele in nobena beseda jih ni zadržala.

Zadnji dve točki, ki sta še nudili priložnost rešiti demokracijo Španijo, pa Čehoslovacko, sta bili prodani za južne dežele groše. Trideset srebrnikov je bila cena.

Dan za dnem čitamo o strašnem trpljenju podjarmljenih narodov v Evropi. Vrh tega vesti o uporih, eksekucijah, mahnih iztrebljevanjih moških in steriliziranju žensk. Če bodo naciji imeli priložnost za uničevanje dežel in narodov še par let, bo pač še malo za rešiti.

Zed. države so se odločile za ofenzivo na Pacifiku. Je jak težko delo, vsekakor naporenejše, kot se je predstavljalo. Korak za korakom, otok za otokom in džunglah na otokih Tihega morja pada pod oblast naših vojakov.

Japonski vojaki, fanatični kot so, se bore do svojih najskrajnejših sil. Le redki so tisti japonski vojaki, ki se puste jeti.

Glavno vlogo bo igrala v teh bitkah zračna flota, so prerokovali. Japonci to sedaj menda že dobro razumejo posebno v primerjanju svojih izgub.

Na naši domači fronti ni veliko novic. Zvezni kongres je zoper administracijo še vedno v boju. Pripravljeni so za sprejem še nadaljni protidelavski zakoni.

Veliko se v kongresu govori o izostavljenju delavcev z dela. Izpuščajo sihte itd. A tudi poslanci nimajo v tem oziru kaj prida rekordov. Dnevnik Chicago Sun pravi, da je bilo dne 6. julija ob otvoritvi seje senata navzočih le 50 izmed 96 senatorjev.

Torej je "absenteeism" v zakonodaji, ne v industriji.

Poljska zadeva

Nenadna smrt poljskega premijera generala Sikorskega je povzročila precej razburjenja. Gre se v glavnem zaradi spora med poljsko zamejno vlado in Sovjetsko unijo. Poljski reakcionarji si prizadevajo priložnost izrabiti v svoj prid.

Poročajo, da je jugoslovanski kralj Peter povabil vlade Anglije, Zed. držav in Rusije, da naj pošljejo v Jugoslavijo vojaške izvedence, ki naj jo pripravijo za drugo fronto.

Na Grškem so naciji proglasili preki sod, v Jugoslaviji pa podnetili svoje napore zoper Mihajloviča in za uničenje partizanov.

Henry Giraud je na obisku pri Rooseveltu.

Upajmo, da se ta poset ne bo skončal z napako, kakršna je bila storjena z Darlanom.

(Nadaljevanje na 3. strani.)

Tole mi ne gre v glavo?

POVESTNI DEL

TONO ČUFAR: Gospod in ušivec

(Nadaljevanje.)

2

Vlada tri dni niso nikamor več poklicali. Spraševal je o-rožnike, kaj nameravajo z njim, pa so ga na kratko odpravili, posvetovali se je z jetniki, pa so samo skomigovali z rameni. Še najbolj ga je razvedril mlad potepuh, ki je ure in ure razlagal napete pustolovske romane, razvnel domišljijo zaprtih ljudi in jim kraljal čas. Vlado mu je obljubil skoraj novo obleko. Baj je imel kak ducat v mestu pri svojem prijatelju, tovarišu s tehnike. Pri njem je prenočil in ostavil svoje kovčke, preden se je zglasil na policiji.

"Kaj si neki misli?" ga je skrbelo. "Da bi vsaj dobil z njim zvezo. Poslal bi mi jedi, denarja, perila. Plašč potrebujem."

Nekdo od zaprtih je imel drugo jutro oditi na svobodo. Ponudil se mu je, da obišče tega tehnika. Gospod mu je naročil, kaj potrebuje, mu dal prijateljev naslov; a drugi niso verjeli, da bo izpolnil naročilo.

"Od desetih komaj eden drži besedo," je pojasnjeval Rajko.

"Jaz nisem nekdo izmed onih devetih," ga je zavrnil jetnik. "Kako pa mi bo verjel vaš prijatelj?" se je obrnil k Vlado. "Kaj naj mu rečem?"

Gospod je odvihnil ovratnik suknjice in izza gumbovce snel znak veslaškega kluba.

"Dajte mu tole in recite, da pozdravljam bruce majorja Zmaja. Saj ne pojdete zastoj k njemu. — O, ku bi mogel biti v vaši koži! Tu je, da bi zno-rel. Jaz sem vajen morja, ne pa teh sten!"

Ta dan je doživel spremembo. Odvedel ga je orožnik. Jetniki so se na široko razgovorili o njem. V skupnem zaporu

se navadno vsaka storija temeljito premleje, da od samih u-gibanj marsikoga glava boli.

"Njemu mora biti res hudo," je dejal Januš. "Mi smo nekam bolj vajeni desk in podobnega. Lahko je nedolžen."

"Nedolžen!" se je oglašil možakar, ki je sedel zaradi pijanstva. "Nikar, nikar! Je že kje goljufičil, če nima celo kakšne špijonaže na vratu."

"Težke kalibre zapro v samice, posebno špijone," ga je zagovarjal sofer. "Morebiti gre samo za kakšno pomoto. Jaz na primer svoj živ dan nisem mislil, da bom kdaj v zaporu. A vidite smolo! Neroden ovinek, slaba zavora, polomljen plot, pa smo tukaj! Nekaj podobnega je lahko z gospodom Vladom."

"Hahaha!" Pijanec se je tolkel po kolenih. "Naivnost! Ta-ki ne kradejo žemelj! Neka-terim gre po sreči in narede karijero, drugim spodleti in jih lepo zamehurijo."

Večina jetnikov mu je dala prav. Nekdo je povedal zgodbo o kralju, ki je pregledoval ječe. Vsi obsojenci so mu zatrjevali svojo nedolžnost, le star cigan je dejal: — Nekaj je moralo biti. Kralj ga je izpuštil, ker mu je prijala ciganova odkritosrčnost.

"Nekaj ima skoraj vsakdo, če ne drugega pa smolo, da so ga ujeli," je govoril starešina in zahteval mir. Rad je drnohal, da prespi svoje skrbi. Aretirali so ga bili v gostilni, ko je prepeval s tovariši. Sprva je upal, da ga kmalu izpuste, potem je pa vse kazalo, da mu bodo prišli do živga za neke vloze v trafike.

Cez dobre pol ure se je povrnil Vlado. Šel je k oknu in se zagledal skozenj. Ko sam od sebe ni ničesar pojasnil, so ga spraševali: kako je, kdaj pojde na svobodo.

"Nič še ne vem. S pisarjem sva se nekoliko pomenila. Ne smem se pritožiti. Bil je skrajno vljuden, a tudi prebrisan. Lahko rečem, da sem ga nadvladal. Apeliral je na mojo inteligenco. Misli, da bom samega sebe potunkal v vodo. Pri vsej stvari gre samo za to, kako bodo zadevo kvalificirali."

"Kakšno zadevo?" je zanemalo pijanca.

"Svitarji imajo nekaj zoper mene. Najprvo izkazujejo gostoljubnost, potem pa tiralice pošiljajo za človekom."

"Oni že vedo, zakaj."

Tu pa tam je še kdo kaj vprašal, ko pa Vlado ni dal jasnih odgovorov, so ga pustili pri miru. Razvneli so se v pogovorih o politiki in ženskah, se lotili vohunstva z očitno namero, da izvajajo Vlado kakšno skrivnost. Gospod jim ni šel na limanice. Tudi Rajku ni bilo všeč njegovo duhovičenje. Če so govorili o dobrem vinu, jedaci, o tovariših in zaporih, se je brž oglašil, nič mu ni šlo k srcu. Še ženske ne, ko je malokdo strpel, da bi jih ne omenjal. Beseda je tekla o špijonkah. Rajko je vstal, se delal važnega, da je vse potihnilo, potem je vprašal:

"Ali je kdo med vami, ki ga srbi samo jezik, koža pa nič?"

Vsi so zijali vanj, najbolj debelo ga je gledal Vlado. Starešina se je pa slekel do pasu, obrnil srajco, stopil k oknu in jo natančno ogledoval. Preiskal je rob za robom, gubo za gubo. Kmalu si je poživžgal in med nohti palcev je komaj slinano počilo.

"Pa sem jo, špijonko!" je vzkljnil zmagovito.

Tudi drugi so šli na lov za ušmi. Gospod je škilil na roke, ki so obračale umazane srajce. Zaprcja se je bil vsaj malce pri-vadil, zdaj sta ga pa prevzela gnus in bojazen pred golazni-gus. Ze vse dni ga je po malem srbelo, zdaj ga je pa začelo kar na veliko. Izgibal se je dotika z ljudmi. Ko je Rajko

CHARLES CHAPLIN ima s ženskami mnogo "zabavo", pa tudi tožba in "ikandalov". Nedavno ga je ona tožila, da je on oče njenemu še nerojenemu otroku in zahtevala dva in pol tisoč dolarjev na mesec zase in bodočega novorojenčka. Chaplin ji je baje obetal vse sorte, ji plačeval za ljubezen, potem pa, namesto da ji bi poročil, kot ji je po njenem zatrdilu obljubil, se je v drugo zaljubil. Časopisje je o tožbi nesrečnega dekleta veliko pisalo, potem pa dobilo novo, povsem nepriljubljeno novico, da se je poročil z 18-letno Oona O'Neil, hčerjo slavnega ameriškega dramaturga. V sredi tih nje je Charles Chaplin, star 54 let, in na levi njegov prijatelj Harry Crocker. Prejajo Chaplinovo zaročenko je vest o tej njegovi poroki tako pretresla, da so jo poslali v zavod za živčno bolne.

povedal, da bo novi špijonki zavil goltanec, ga je radovednost prignala čisto k njemu.

"A, takšna je uši!"

Jetniki so se čudili, da ne pozna prijateljice zaporov, vojašnic, front, zamermarjenih kvartirjev. Pijanec se je hudo zakrohotal na gospodov račun, potem je govoril zgod-srbelo, zdaj ga je pa začelo kar na veliko. Izgibal se je dotika z ljudmi. Ko je Rajko

so uši vražje brihtne in amen!"

"Drži!" se je razgled ruder. Ta večer je imel odromati naprej in je bil boljše volje. "Uši celo v zgodovino posežejo. Pred nekaj sto leti sta se spo-prijeli dve vojski. V eni so pred bitko počedili uši. Moštvo je zaspalo. Na drugi strani so pa ušem prizaneeli. Vojake so ščegetale toliko časa, da so vsi razdraženi vrdli v nasprotni ta-tor in ga poklali. Poveljnik zmagovalcev jih je hotel odli-kovati, pa jim ni mogel pripeti medalij. Od takrat so uši zme-raj na fronti, prej so pa žene hodile s soldati."

Gospod je v vsakem videl ušivca in se bal njegove drušćine. Srbelo ga je zmeraj bolj. Posvetoval se je s soferjem, ki se je tudi trebil. Vlado je me-nil, da jih ni v čistem perilu. Januš mu je pa razložil, da gredo na čisto najraje. Drugo jutro je gospoda preveč srbe-lo, da ne bi slekel srajce. Za robom pod pazduho je iztak-nil uš in jo nerodno zmazal med nohti.

Bila je prva, ki jo je ubil v svojem življenju.

Poslej se jih lep čas ni otre-sel. Čistil se je tudi po večkrat na dan, se slekel do gola in se odražal od ostalih kakor grški bog od sužnjev. Tu pa tam kakšna uš, to je še nekako pre-nesel. A kmalu so prignali ce-le trume aretirancev. Pobrali so jih po hlevih in različnih br-logih. Tedaj se je Vlado čutil mučenika. Dan in noč je mo-ral prečepeti na tleh, stisnjen od vseh strani. Samo na spre-hodu se je malo razgibal, oče-diti se pa ni mogel več, a prav zdaj bi moral biti najbolj bu-den nad ušmi. Bolele so ga ko-sti, dušilo ga je od smrada in srbelo, srbelo...

Vsaka ura se mu je zdela nekončno dolga.

(Dolge prihodnjič.)

Dobra volja se je razlezla po zaporu.

"Uš se sporazume celo s člo-vekom," je trdil pijanec.

Neverjetno so ga gledali in se mu krohotali.

"Med svetovno vojno smo se dolgočasili po barakah, pa smo jih dresirali kakor konje ali pse. Postavili smo jih sredi so-be. Poprej smo se razvrstili po vseh kotih. Uši so lezle sem-intja, ko so pa zaslislale v enem kotu govorico, so jo vse ubrale naravnost tjakaj. Preden so primarširale blizu, so potihnil in se oglašili drugje. Uši so ob-stale, pomigale z ušesi in ubra-le v smer, od kjer so čule gla-sove."

"Ta je pa bosal!" je menil mlad fant.

"Kako naj bi našle človeka, če bi ga ne spoznale po gla-su!"

"Potemtakem se jih mutcem ni treba bati?"

"Brigajo me mutci! Vem, da

Kot mi je povedal upravnik, je agitacija za razširjenje Proletarca v dobrem teku. Sodu-riji in prijatelji se odzivajo kot so se še vselej kadar je bilo potrebno.

O ruskem relifu sedaj nič posebnega. Upam, da bom la-hko o vseh teh stvarih podal ugodnejšo sliko v prihodnji številki.

CHARLES CHAPLIN ima s ženskami mnogo "zabavo", pa tudi tožba in "ikandalov". Nedavno ga je ona tožila, da je on oče njenemu še nerojenemu otroku in zahtevala dva in pol tisoč dolarjev na mesec zase in bodočega novorojenčka. Chaplin ji je baje obetal vse sorte, ji plačeval za ljubezen, potem pa, namesto da ji bi poročil, kot ji je po njenem zatrdilu obljubil, se je v drugo zaljubil. Časopisje je o tožbi nesrečnega dekleta veliko pisalo, potem pa dobilo novo, povsem nepriljubljeno novico, da se je poročil z 18-letno Oona O'Neil, hčerjo slavnega ameriškega dramaturga. V sredi tih nje je Charles Chaplin, star 54 let, in na levi njegov prijatelj Harry Crocker. Prejajo Chaplinovo zaročenko je vest o tej njegovi poroki tako pretresla, da so jo poslali v zavod za živčno bolne.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA

Piše CHARLES POGORELEC

Naša kampanja za 1000 no-vih naročnikov se je pričela s 1. julijem in je torej še v po-vojih. Zadnjič smo omenili ne-katere sodruge, ki so se lotili agitacije, čim je bila najavljena. V Chicagu so dobili: John Chamazar še dve novi naroč-nini, Frank S. Tauchar tudi še dve in šest obnovljenih ter \$2 v tiskovni sklad, ki ju je pri-speval Clement Lovišek, Ber-wyn, Ill.; Frank Sodnik dve obnovljeni in Joško Oven 4 ob-novljene, v tiskovni sklad pa je prispeval \$5. Tudi iz "stare Avstrije" smo dobili poročilo o kampanji. Poslal ga je Jo-seph Oblak in dve novi naroč-nini. Pravi, da jih ima še več "na muhi". Upravnik je dobil 6 obnovljenih naročnin.

John Krebel, Cleveland, O., je poslal 5 obnovljenih naroč-nin. Upam, da se v kratkem kaj zgleda tudi "večni popot-nik Tone Jankovich in drugi iz metropole. Iz te naše "bele Ljubljane", kot jo včas naziv-ljejo Clevelandčani, bi moralo priti par sto novih naročnikov. How about it, fantje, zlasti še v klubih 27 in 49 JSZ?

John Porenta, Superior, Wyo., je storil kot on vedno stori, namreč, da je poleg ob-nove naročnine dodal še dolar v tiskovni sklad.

Jože Ovca, Springfield, Ill., je poleg mesečnih prispevkov za klub št. 47 JSZ poslal tudi eno novo naročnino in dve ob-novljeni. Pravi, "da se še vidi-mo", kar pomeni, da so naši springfieldski sodruzi vzeli na-šo kampanjo za resno stvar.

Ako je kdo mislil, da bo šel Martin Judnich, ki je zastop-nik Proletarca za Waukegan in No. Chicago, močje preko naše kampanje, se je motil. Poslal je 4 nove in dve obno-vljeni naročnini.

Anton Zornik iz zapadne Penne pravi, da je še zmerom zaposlen z barvanjem svojega doma. Ko hitro to delo dovrši, se bo v sedanjih kampanji tudi od njega kaj slišalo. Upamo, da bo on, kakor tudi drugi za-stopniki po zap. Penni uspel.

Saj je bila ta pokrajina hrbe-te-nica jugoslovanskega sociali-stičnega gibanja. Pa tudi Pro-letarec je imel poročeno na največ naročnikov. Nadejam se, da bodo v sedanjih kampa-nji to prvenstvo spet dobili na-zaj.

Iz Detroita je poslal S. Ur-bas, tajnik kluba 114 JSZ, to-likšno naročilo za članske znamke kot že dolgo ne. Piše med drugim: Ker ne morem obiskati vseh sodrugov na do-mu in ker mnogim radi zapo-slenosti ni mogoče priti na se-jo, sem se na nekatere obrnil pismeno. Rezultat je bil zelo dober. Prejel sem okrog \$20 članarine. S. Peter Benedict mi je v pismu omenil, da se zave-da, kako dobro bi bilo za po-kret, ko bi prihajali bolj po-gostoma skupaj, ker konstruk-tivnega dela pred nami je ve-liko, toda njemu vsled zaposle-nosti ni mogoče posecati sej. Poslal je \$15 za celoletno čla-narino v klub, ostalo pa v po-moč blagajni. Več iz Urbaso-vega poročila je na drugem mestu.

Upam, da se bodo detroitski sodruzi zavzeli tudi za tekočo kampanjo z vso vnemo, kajti tam ima naše gibanje še zme-rom lepo število somišljenikov, ki še niso člani kluba in ne na-ročeni na list.

Kar velja za Detroit, velja tudi za stotine drugih nase-ljen široj dežele. Zato upam, da bodo šli naši zastopniki in somišljeniki v sedanjih kampa-nji na delo toliko kot še v no-beni doslej. Mi moramo ohrani-ti ta naš edini slovenski so-cialistični list za vsako ceno. Ne samo ohraniti, pač pa ga razširiti bolj kot še kdaj prej. Če nam je bil kdaj tak list kot je Proletarec potreben, je to prav gotovo sedaj.

Zato pa sodruzi in somišlje-niki, naj ne bo nobenega okle-vanja in mlačnosti med nami. Vsi pojdemo na delo z enako vnemo kot smo šli že mnogo-krat prej v naši zgodovini. Us-peh bo tak, da ga bomo vsi ve-seli in vsi ponosni, da smo so-delovali.

NACIJEM SE Z GERMANIZIRANJEM SLOVENCEV ZELO MUDI

Nič boljše ne ravnata z njimi italijanska in madžarska oblast

Čim so Nemci zasedli tisti del Slovenije, ki so si ga dolo-čili v svojem načrtu zase, so pričeli z germanizacijo, ki je bila očitno že v naprej pri-pravljena v vseh podrobnostih. Njihov namen je izbrisati vse sledove slovenstva in ljudstvo na Gorenjskem, spodnjem Sta-jerskem in Koroškem ponem-čiti ne v eni ali v par genera-cijah, temveč takoj, ali saj v par letih.

Slovenskih šol tam ni več, ne slovenske literature. Kar se še v slovenski tiska, so nacijski uradni razglasi, in tu pa tam pride med ljudi kak slo-venski podtalni list, ki jih po-zriva, naj vztrajajo, kajti reši-tev se bliža z vzhoda in z za-pada ter juga.

Dne 8. julija je razposlal JIC iz New Yorka po virih u-rada za vojne informacije (OWI) izčrpe iz švedskih li-stov o nemškem zatiranju slo-venskega naroda. Piše med drugim:

"Slovenecm preti neposre-dna narodna smrt. Na sloven-skem ozemlju, katero so zase-dili Nemci, poskušajo čim hi-treje ponemčiti vse narod in so uničili vse spomenike, ki pri-čajo o zvezi Slovenije z Jugo-slavijo. Slovenske žene so v nekaterih krajih napravili brezpravne. V mesecu maju 1941 so polovili mladike deklet v Kranju, jih zaprli v šolsko po-slopje in jim vtisnili znak FM (Freie Milikarmädchen — de-kle za uporabo vojaštva). Ni-kdo ni o njih ničesar več sli-shal.

"Tudi iz drugih krajev po-ročajo o stičnih dogodkih. Slo-venski krogi cenijo, da je po-

stala petina vsega slovenskega prebivalstva — približno 200 tisoč ljudi, žrtev takozvanega "novega reda". Pregnanih je bilo 130,000 ljudi, 40,000 jih je pobegnilo in 20,000 je mo-ralo v zapor ali pa v koncen-tracijske taborišče, oziroma v prisilne delavnice. Nemci pri-znavajo, da so ustrelili do 1. avgusta 1942 nič manj nego 19/2 oseb.

"V krajih, katere so zasedli Italijani, vladajo ravno tako obupne razmere. Tudi tukaj je "novi red" zahteval isto pro-porcijo žrtev; tudi tukaj poro-čajo, da je petina prebivalstva postala žrtev okupatorja. Pri-bližno 30,000 ljudi je moralo v konfinacijo.

"Krajevno časopisje je po-ročalo o ustrelitvah talcev v skupnem številu od 821 in o ustrelitvah patriotov, skupaj 658.

"Enaka je usoda onih stoti-soč Slovencev, ki so prišli Madžarom v pest. Tudi Madžari so poskušili zadušiti slovenski je-zik in slovensko kulturo na svojem ozemlju. Madžarsčina je postala šolski jezik in pri-bližno tisoč ljudi iz intelektu-alnih slojev je bilo odvdenih v notranjost Madžarske. Toda z vsemi temi krutimi ukrepi in kljub krvavemu zatiranju, o-kupatorji niso mogli zadušiti slovenskega osvobodilnega gi-banja. Neumorna je delavnost partizanov, ki skoraj dnevno vrše dela sabotaže."

"Proletarec" ne bi mogel iz-hajati brez podpor. Ker so mu potrebne, uporabite priložnosti za zbiranje prispevkov v nje-gov tiskovni sklad.

"Zakaj izgledam le polovico moje starosti"

Vi ne bi nikoli uganili moje starosti! To-da samo en razlog je, da zgledam tako mlada in delam, kakor popolnoma mlada perica. To je pa radi tega, ker mi moja gospodarica posveča posebno vojno pa-njo. Ona je pametna. Ona ve, da zdaj ne more dobiti nove perice, zato pazi name, da vzdržim do zaključka vojne.

Vaakokrat obrišite likalnik z vlažno curjo, ko se ohladi. Če potrebno, rabite milo, ali lahke milni prašek, nikdar pa ne utaknite likalnika v vodo.

Vaak mesec namažite li-kalno stran s parafinom ali voskom.

Ako ima vaš likalnik kono-pec, ki se odstrani, vedno najprej vtaknite stikalo v likalnik, potem šele v steno. Kadar ste gotovi s lika-njem, odstranite konopec iz stene. Nikdar ne vlecite za konopec. Isti naj se ne doti-ka vročega likalnika ali da se bi drgnil ob rob mize.

Cisto preprosto je, dati li-kalniku dobro oskrbo. Govorec izkušenj, vem, da vam bodo te sugestije pomagale, da se vaš likalnik ne postara ali izgrabi.

Sprejmite moj nasvet in začnite posvečati vašemu li-kalniku vojno pasljivost.

Ako opazite, da se vaš lika-lnik prehitro razgreje, dajte ga preiskati dobremu po-pravljalcu.

Ako likalnik ne dela kot treba in predno ga obso-dite, da je pokvarjen, po-gledajte, če sta stikala in elek-trični tok v njemu v redu.

Elektriko se rabi za vojne potrebe—ne tratite jo!

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

VICTORY HOME CENTERS

KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE

KOMENTARJI

Iz Sicilije do Rima ni daleč. A če se bo treba boriti za vsak korak poti, je daleč. V tem listu smo vedno poudarjali, da se bo treba z Italijani boriti, ne jih milovati.

V Washingtonu so končno le spoznali, da bo treba Italijo premagati z orožjem. Z obljubami, s propagando in s poslaniki v Vatikanu je niso mogli pridobiti v umik iz vojne. Torej Mussolini le ni tako brez zaslombe med svojim narodom kot so nam zatrjevali. Kajti če bi bil, bi bil sedaj že med pobeglimi in Italija bi imela novo — če ne demokratično, pa saj zavezniškim prijateljsko fašistično vladno.

V Rusiji so se odločili za javno diskuzijo o povojnih problemih. Kajpada ne bo javna na ta način, kot je pri nas ali v Angliji, a vendar toliko, da bodo v ameriški in v angleški vladi razumeli kako si v Moskvi predstavljajo to in ono o bodočem preurejanju sveta.

Hrvatski Svijet prejema Amerikanskega Srbohrana v Pittsburghu zaradi njegovih napadov na JIC, ki zalaga jugoslovanske liste s poročili o Jugoslaviji. Nekateri priobčijo vse od kraja, ker so v stiski za gradivo, drugi le tu pa tam kaj. Med slednjimi je Proletarec. JIC v New Yorku (Jugoslovanski informacijski center) je propagandna pisarna, ki jo vzdržuje jugoslovanska vlada.

Srbohran ji predbaciva, da služi Hrvatim v blatenje Srbov in Hrvatski Svijet pa mu odgovarja, da je v nji nameščenih nad deset Srbov, med njimi direktor JIC dr. Stojan Gavrilović, trije Slovenci in le dva Hrvati. Med vrsticami v omenjenem hrvatskem listu se bere, da imajo v JIC Slovenci veliko več "zaščite" kakor Hrvati, ampak tudi oni so le podrejeni in morajo plesati po navodilih direktorja, pa naj mu bo ime Gavrilović, Milovanović, Stefanović ali Mirković. To so namreč nekateri izmed vodilnih Srbov v JIC. Dalje Hrvatski Svijet Srbohranu pojasnjuje, da je jugoslovanski poslanik v Washingtonu nacionalistični Srb. Glavni uradniki v njegovi ambasadi so Srbi. Dva jugoslovanska generala konzula v tej deželi sta Srba. Jugoslovanski Rdeči križ je v njihovih rokah, enako jugoslovanski oddelek, ki dobiva pomoč skozi ameriško "lend-lease"; vsa propaganda se vrši pod njihovim vodstvom, kakor zmerom — torej kaj hoče Srbohran še več, vprašujejo Hrvati? Well, "napaka" JIC je v

tem, da ne napada Hrvatov. Morda bi jih, a imajo pri tem nekaj besede tudi člani vnanejnega oddelka ameriške in angleške vlade. Tudi denarne vloge jugoslovanske vlade in krediti v New Yorku in Londonu so več ali manj pod kontrolo angleške in ameriške vlade. Ako bi bile popolnoma pod njenim nadzorstvom, bi bilo še boljše, ker nimajo Jugoslovani nad svojo takozvano vladno nobene odločujoče besede.

La Parola v New Yorku priobčuje v izdaji z dne 10. julija dve pismi v odgovor na vprašanje italijanskih socialistov in liberalcev v Ameriki predsedniku Rooseveltu in državnemu departamentu, čemu sta le za strmoglavljenje Mussolinija, ne pa savejske dinastije, ki je bila od prvega dne najjačja podpornica fašizma. Namesto Roosevelta je kar na obe pismi odgovoril state department, sklicujoč se na Rooseveltovo izjavo, da bo italijansko ljudstvo, ki v splošnem ni krivo fašizma in Mussolinija, lahko po zavezniški zmagi svobodno odločevalo o vprašanju, kakšno obliko vlade si želi.

Urednik "La Parole" Girolamo Valenti, ki je mnogim slovenskim socialistom v tej deželi osebno znan, tolmači odgovor državnega departamenta tako, kot da se v vprašanje dinastije ameriška vlada ne more, ali pa noče utikati. Italijanski sodrugi dobro vedo, da je italijanski kralj storil v pomoč Mussoliniju vsak korak, ki ga je od njega zahteval, in enako vsa njegova dvorna familija. Kralj ni za obrambo primorskih Slovencev mignil niti s prstom, niti ne kraljeva, čeprav je črnogorka, torej slovenskega rodu. Le socialistični voditelj Giacomo Matteotti je protestiral. Mussolini mu je zamašil glas z umorom. Kralj je molčal, nastopal skupno z Mussolinijem in mu podpisal vsak dekret. Če smo torej za demokracijo v Italiji, čemu ne uvrstimo svoje dinastije v isto vrsto z Mussolinijem? Mar ga ni kralj uradno proglasil za "dučea" Italije?

V Sovjetski uniji razpravljajo med drugim tudi o italijanski dinastiji s posebnim poudarkom, ali se naj jo strmo glavi! Izgleda, da se v Moskvi ne boje zamere Vatikanu kot se ga šonirajo irski politiki v Zed. državah. Savojska dinastija je prav tako del fašističnega aparata v Italiji kakor je Mussolini sam in njegov koprtni zet grof Ciano, sedaj poslanik v Vatikanu — torej

BEG PREBIVALCEV V SICILIJI iz krajev, ki so bili napadani po zavezniških letalcih, se je pričel že pred invazijo. Gornje je slika iz neke nacijske revije. Iz nje naj bi bilo razvidno, da saj otroci niso nič v skrbeh, čeprav so morali na beg.

čemu protežirati in zahtevati le dučejevo glavo?

Slovenski list z dne 7. maja, ki izhaja v Buenos Airesu, smo prejeli šele minuli teden. Pošta med nami in njimi torej vzame skoro dva meseca. V omenjeni izdaji se potožuje nad vseslovanskim kongresom v Montevideu, ki je bil prvi večji zbor Slovanov v Južni Ameriki, "a ni še nobenih pravih poročil prirediteljev o predloženih načrtih in o sprejetih ali morebiti že izvedenih sklepih tega prvega večjega slovenskega zborovanja v Južni Ameriki". Nesoglasja med Slovani so torej tudi tam. Slovenski list je skoro ves čas od kar izhaja zelo naklonjen politiki jugoslovanske vlade — pa naj je bila taka ali taka, zato so njegove opazke o vseslovanskem gibanju, ki ga v tej vojni goji Sovjetska unija, toliko bolj razumljive.

Elmer Davis se je uredništvu Srbohrana in uradu Srpskog Narodnog Saveza jako zameril zato, ker želi, da se bi v svojem boju s Hrvati držali in ne bi ves hrvatski narod zamenjali s Pavelićem. Na shodih sprejemajo resolucije zoper Davisa in v svojem glasilu ponatiskujejo vse, kar se jim zdi prikladno v boju proti njemu.

"Vseslovanstvo" se bo morda še kdaj obnovilo. Saj v Moskvi to že dolgo poskušajo in vseslovanski kongresi v Severni in Južni Ameriki naj bi to idejo utrdili tudi med Slovani v inozemstvu. V podjarmljenih slovenskih deželah se zanjo podtalno deluje. A Hitler in Mussolini sta menda s spori med Slovani kar zadovoljna. Srbi, Hrvati, Bolgari, Poljaki, Rusi, Čehi, Slovaki v boju drug proti drugemu in še med seboj ne obetajo gibanju za panslavizem nič kaj prida uspeha.

General Henri Giraud je iz nemškega ujetništva že dvakrat pobegnil. To je bil zanj uspeh a noben v njegovem življenju ni bil tolikšen kot ta, ko ga je Roosevelt povabil v Belo hišo za svojega gosta. De Gaulle sedaj ve, pri čem je. Liberalnim Francozom se ta čudna žrta z bodočnostjo njihove dežele nič ne dopade.

Premier Sikorski, ki je bil 4. julija ubit nekje pri Gibraltarju v aeroplanski nezgodi, je za poljsko zamejno vladno veliko pomenil. Pa tudi v Berlinu so njegovo smrt porabili svoji propagandi v korist s trditvijo, da so ga ubili bodisi tajni agenti angleške ali pa sovjetske vlade. Letalo je po njihovem

tolmačenju nekdo namenoma pokvaril predno se je dvignilo, da je stroj kmalu po vzletu nehal delovati in pilot je bil Ceh. Ne ruska, ne angleška vlada ne bi imela koristi ubiti Sikorskiga. Sicer pa to ni bila prva letalska nezgoda. V tej vojni jih je bilo precej. Bili so v njih ubiti visoki ameriški in angleški poveljniki, diplomati in en član angleške dinastije.

Za Poljake bi bilo dobro, če se bi bolj osredotočili za borbo proti nacijski Nemčiji in manj v propagandi zoper Sovjetsko unijo. Ako se z njo ne sporazumejo, tedaj sedanja zamejna vlada ne bo smela v Varšavo tudi ko bodo nemške čete pogname iz nje.

Hitler ima v Vatikanu novega poslanika. Piše se Ernst von Weizsäcker. Pri papežu je bil uradno sprejet 5. julija. Potem je dolgo konferiral s papeževim državnim tajnikom kardinalom Maglioenom. Ali morda o tem, kako koristiti cerkvi v Nemčiji? Ali pa so se menili zgolj o posvetnih zadevah? Seveda, največ o slednjih, ker če se bi šlo le za cerkvene stvari, bi ne bilo treba v Vatikanu nikakih poslanikov tujih dežel.

Ameriški vojaki bodo imeli v prihodnjem letu morda pravico udeležiti se predsedniških volitev, ako bo predloga senatorja Lucasa iz Illinoisa sprejeta. Tudi nekateri drugi poslanci se pečajo s tem. Deset milijonov vojaških glasov bi veliko pomenilo in morda odločilo volitve, bodisi v prid demokratske, ali pa republikanske stranke. Bore se za demokracijo, kakor pravimo, torej je logično, da naj imajo tudi volilno pravico. A stvar ima vendar zelo veliko hibo. Če se bodo borili in ob enem argumentirali o volilni kampanji, o kandidatih in se udeleževali agitacijskih shodov, bodo moral zanemarjati vojaške dolžnosti. Če pa se o kampanjskih vprašanjih ne ponce, kako naj volijo pametno?

V Španiji se poskus obnoviti monarhijo za enkrat ni še posrečil in "prince" Juan, sin prejšnjega kralja, bo moral čakati ugodnejših dni. Ako bi bil on Hitlerjev zaupnik, bi morda šlo, a v Berlinu menijo, da bo igrača v rokah angleške vlade. Tudi diktator Franco si ne želi tekmeča v delitvi vladnih funkcij. Sedaj on sam izdaja dekrete, potem pa jih bi moral kralju dajati v podpis. Juana podpira v njegovih ambicijah cerkev v Italiji, visoka duhovščina v Španiji in tudi nekatere

ri angleški in ameriški krogi.

National Maritime union (CIO) je na svoji konvenciji 8. julija sprejela resolucijo, v kateri zahteva, da se zoper John L. Lewisa podvzame sodno postopanje na podlagi izjemnih vojnih zakonov, torej, da se ga obtoži veleizdaje. Komunisti, ki imajo v omenjeni uniji glavno besedo, so menda že pozabili, da je njihova zahteva nož, ki reže na obe strani — danes zoper Lewisa, jutri pa bo spet po njih usekal, kakor se je dogajalo v prejšnji vojni proti socialistom in njim. Kar sedaj počno v svojem "patriotičnem" navdušenju, je več kot od sile. Nihče, niti še tako fanatični amerikanizatorji, jih ne prekašajo.

Podpredsednik Wallace je zadnji "newdealski ekstremist" v Rooseveltovi uradniški družini. Edina druga dva newdealovca v vladi sta še notranji tajnik Ickes in generalni pravnik Biddle. K tema se lahko prišteje še delavsko tajniko Frances Perkins, ki pa je v vladnih zadevah in v svojem oddelku izgubila vso veljavo. Wallace tu pa tam podreza v ameriški department of state in lotil se je tudi trgovskega tajnika Jesse Jonesa, ki pa mu batine vrača. Ker je reakcionarno časopisje v večini, je dobil Jones v njemu veliko priznanja in Wallace pa na kupe smešnja in napadov. Prerokujejo, da je on v zvezni administraciji doigran in da se misli ni, da bi ga prihodnja demokratska konvencija spet kandidirala. Wallace je preradikal, da se bi v svoji stranki mogel uveljaviti.

Roosevelt je papežu sporočil o zavezniški invaziji v Sicilijo z zagotovilo, da se cerkva in drugih cerkvenih poslopij ne bo rušilo, ker imajo naše čete navodilo, da naj jim priznajo kolikor je v bitkah sploh mogoče. Dalje mu je sporočil, da bodo zavezniške invazijske čete spoštovale nevtralnost Vatikanu in ščitile njegove pravice. Ko se je italijanska armada lotila osvojitve Etiopijo "za križ in kulturo" z blagoslovom hierarhije, ni nikjer obljubila, da bo Etiopcem ohranila cerkve. Porušila jim je vse od kraja. In nihče v Rimu ni protestiral. Tako je Roosevelt pokazal, da je bolj krščanski kot pa je "večni Rim".

Vojni bondi in znamke so vloga državljanov v svojo deželo.

Seja pomožne akcije

Chicago, Ill. — Prihodnja seja podružnice št. 8, slovenske sekcije JPO, se bo vršila v ponedeljek 19. julija v Tomazinih dvorani, 1902 West Cermak Rd. Pričetek ob pol osmih zvečer. Na tej seji bodo podani računi zadnje prireditve, zatorej naj vsak, ki še ima za plačati vsopnice ali kaj drugega, stori to takoj. Ob enem se naj tudi takoj predložijo računi, ki morebiti še niso plačani. Nikar ne odložite do seje.

Vsled sklepa zadnje seje smo pristopili k Slovensko ameriškem svetu — SANS — in smo dobili št. 60. Tudi o tem bomo sklepali na prihodnji seji, zatorej se naj udeležijo vsak odbornik in zastopnik.

Rodoljubni pozdrav,
John Gottlieb, tajnik.

John Krelb o ljudeh in naši agitaciji za Proletarce

Cleveland, O. — Ker smo v kampanji za nove naročnike temu listu, je dobro preudari, kakšna mnenja prevladujejo med našimi ljudmi.

Smo v vojni. Toda vojna in ječa ne pobiljšata človeka. Nasprotno: poslabšata ga.

Delavec, ki gara po 10 in več ur na dan, je nedostopen vabilom v miselnost za izobrazbo, ker je omagan od fizične utrujenosti. Tako postane brezbržen za vsako kulturno delo, ki bi mu bilo v poduk in izobrazbo. Ako pa ima kaj prostega časa, ga pa porabi največ "pri bari". Ker sedaj več zasluži kot prej, si rad privoščiti nekaj priboljška, pozabi na preteklost in ne misli na bodočnost. Ni mu mar časopisje, ne knjige. Samo da je on vesel, in da dobro zasluži, pa je vse v redu.

Vse sorte slišiš od njih. Domišljajo si, da vse vedo. Pozabili so, kaj Proletarec piše in si predstavljajo, da čemu bi njih nagovarjal, da se naj nanj naroče, ko vendar vedo, da so o vsem, kar piše, že davno poučeni. Seveda, pri tem niso niti malo zmorni zapostavi, da v delavski politiki niti za vratarja ne bi bili sposobni.

Kadar smo v depresiji, so vsi radikalni in zahtevajo "preobrat s silo", če drugače ne gre. Ko se najdo, pa so spet nazadnjaki. Torej ljudje mislijo zgolj na želodec, ne na razum. Če je želodec napol prazen, so revolucionarni. Ako poln, odbijajo one, ki jih uče, da tudi razum potrebuje hrane.

Ako je bil Proletarec kdaj potreben, je sedaj. Samo če bi ga hoteli čitati in razumeti. Sicer je med nami nekaj delavcev, ki jih niti še tako umorno delo ne ovira v brigi, da se ne bi poleg vsega zanimali tudi za čitanje takih listov, ki so delavstvu v korist.

Ali ne bi bilo pametnejše, ako se bi vsi delavci rajše zanimali za stvari, ki so njim v korist?

Proletarec je edini list med Slovenci v Ameriki, ki poučuje in vzgaja delavce njim v prid. A na žalost ga premalo čitajo. Veliko jih je, ki Proletarce sovražijo, bodisi ker so jim povedali na prižnici, da naj ga mrze, ali kje drugje, ki imajo koristi od tega, da delavci ne postanejo zavedni.

Torej delavci, čitajte tudi liste, ki so vaši branitelji, in učite se iz njih ustvarjati svet, ki naj bo posest onih, ki delajo, ne tistih, za katere sedaj garate. V takem svetu ne bo ne vojne, ne gorja lakote, ne ignorance.

Kaj pogosto slišimo tudi izraze zoper jude, proti unijam

itd. Češ, to so raketirji itd. Nič pa se ti ljudje ne vprašajo, od kod prihaja ta propaganda. Kar je kje kaj narobe, je temu vzrok to, ker so naše glave preprazne. Namesto da bi mislile, se puste zavajati. Učimo se torej pametno presojati, delajmo organizirano v delavskem političnem in unijskem gibanju, pa bomo dosegli, kar nam je potrebno. — John Krelb.

VESTI IZ CENTRA

Chicago, Ill. — Ena najprijetnejših novic pred dobrim tednom dni je bila, da je bivši tajnik Slovenskega delavskega centra, član kluba št. 1 JSZ, Oscar Godina napredoval v armadi že k šarži poročnika. Promoviran je bil v Florida University dne 30. junija. Po tem povišanju je bil premeščen v McCay, Wis.

Balinišče je precej zaposleno. Včas je veljala določba, da se mora z balincanjem ob večerih prenehati ob 10. zvečer. Zdaj tista zapoved več ne drži. Baline mečejo do polnoči, menda včas še dalje v noč. M. Readinga v Californiji bo morda zanimalo, da je grmicevje, ki ga je nasadil ob balinišču, že toliko visoko, da zakrije igralce, le govorjenje, in včas kakka kletvica razočaranega igralca se sliši iz tiste "hoste". Tudi katalpe, ki nam jih je dal M. Reading, so se že močno razrasle.

Naš sosed je nedavno postal John Martinjak. On ima stanovanje tik centra v "drugem stuku", spodaj pa žive otroci pokojnega Emila Bachmana, ki je delal nekoč, ko je to bilo še v modi, zastave slovenskim društvom. Torej imamo dobre sosedo. Frank Barbič meni, da če bi bili to črnci, ne bi bilo tako dobro. A se kaj naglo pomikajo proti zapadni strani našega mesta. Sedaj so že na meji stare hrvatske naselbine v okolici Racine in 18. ulice in do nas je od njih samo še par milj. A Čehi pravijo, da so te milje presledka veliko jače kot pa je bila Maginotova črta.

Bilo je že omenjeno, da sta nas obiskala Joseph Menton ter njegova soproga Lia ter več drugih v minulih dneh, na primer koncem zadnjega tedna mladi rojak Zajec iz Brooklyn, N. Y. On je častnik v ameriški letalski floti neke ob ameriškem pacifičnem obrežju.

Z vrtom gre dobro, le delavec je manj kakor včas. Mladi Luka Groser, ki je čestokrat pomagal, je v armadi, Luka Groser st. je zaposlen v klubovnih prostorih, John Chamažar pa se potožuje, da so ga zdelala leta. Mrs. Groser trebi iz gred plevel, zaliva in čisti, kot po navadi. Avtno nesrečo je torej dobro prestala.

Tajnik družabnega kluba Arley Božičnik meni, da bo članov spet letos kot lansko leto. Članarina se pričinja z aprilom vsako leto in končuje z aprilom naslednje leto. Znaša en dolar. Vsakdo jo lahko poravnava tudi pri L. Groserju v Centru.

Klub čeških umetnikov, ki je imel seje v Centru dvakrat v mesecu, jih je skozi poletje opustil, enako češki ženski klub, ki je imel seje vsak četrtek popoldne.

Pevski zbor Sava obeta prirediti v vajami meseca avgusta, da se pripravi za svoj jesenski koncert.

Na obisku v centru je bil tudi Emil Drescher, ki se vežba v ameriški armadi v Wisconsinu, njegov brat Ernest, ki je bil uposlen v Jugoslovanskem branilnem in posojilnem društvu, pa je že dolgo v Afriki.

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNKI JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET ČLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina na Združene države (izven Chicago) in Kanada \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Cincero \$7.50 na leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 So. Lawndale Avenue
Chicago 23, Illinois

ZA LICNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.

1838 N. HALSTED ST. CHICAGO 5, ILL.

Tel. MOHAWK 4707

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

Iz SANSovega urada

3935 W. 26th St., Chicago 23, ILL.

Čim večji so napor, tem popolnejše je zadoščenje

Če trezno pretehtamo vojne in politične dogodke zadnjih par tednov, če vpoštevamo dejstvo, da so se razni naši činiteљи tu in drugod resno poprijeli dela za doseg popolnega soglasja in bratskega edinstva med Sebi, Hrasti in Slovenci, če se oziramo na razveseljiva znamenja, ki kažejo, da bo postalo vprašanje naših primorskih, prekmurskih in koroških bratov in sester zadeva vseh Jugoslovancev in ne samo tako strašno hudo prizadetega slovenskega naroda, in če vidimo, kako neumorno je naš narodni svet na delu v svojih stremeljenjih za cilji svojih težkih nalog, moremo že danes z mirno vestjo reči, da ne bodo prizadevanja našega političnega gibanja zaman. Upanje je veliko, da bodo Slovenci v stari domovini rešeni narodnega pogina in združeni in avtonomno, svobodno, demokratično Slovenijo, ki bodi del federativne, demokratične Jugoslavije.

Splošno zboljšanje tega položaja nam daje to upanje. Toda to še ne pomeni, da je našega dela konec, da je naše delo že opravljeno. Kajti najhujši naporji še pridejo, ko se unese sedanje strašno neumje, ko sedejo zastopniki zavezniških sil za mirovno mizo. Za tiste usodne dni se moramo pripraviti sedaj ter dokazati tistim, ki bodo določali usodo narodom doma vsega sveta, da je naš narodni prav tako vreden vpoštevavanja kakor vsak drugi in da mu gre pravica do narodnega življenja kakor vsakemu drugemu. Da, temeljito se moramo pripraviti in take priprave zahtevajo vso našo dobro voljo, vse naše moči.

Ameriški Slovenci podpiramo vlado v tej deželi po vseh svojih močeh, ker vemo, da nas čaka plačilo v tem, da nam bo po zmagi dano uživati zlahke sadove miru in pravice. Ali za to, kar storimo za svoje brate in sestre v stari domovini, ne pričakujemo, niti ne zahtevamo nobenega plačila. To, da jim po tej grozi zasije svetlo sonce prav takšne demokracije in svobode, kakor sije nam v tej deželi, nam bo že v veliko zadoščenje.

Ker pa je bodočnost slovenskega naroda v veliki meri odvisna od naših naporov v tej deželi in ker mi želimo demokracijo v kar najboljši in najpopolnejši obliki, moramo napeti vse svoje sile, če hočemo, da se nam izpolni ta želja, ter z vso vmo podpirati naš narodni svet, ki se po narodovem naročilu poteguje za tisto demokracijo lepe Slovenije — iz vora vsega ameriškega slovenstva.

In čim večji bodo ti naši napor, tem večji bodo uspehi te organizacije, tem popolnejše naše zadoščenje.

Slovenski vojniki-odlikovanci

Člane podružnic SANSe, kakor tudi ostale rojake prosimo, da nam sporoče imena slovenskih fantov v ameriški armadi, ki so zaradi kaknega hrabrega čina bili odlikovani. Poleg imen takih vojakov sporočite tudi ime in naslov staršev. SANStaka imena nujno potrebuje. Prosimo, da poročate o tem takoj.

Naše gibanje

Doba od 1. do 8. julija je bila še posebno dobra z ozirom na gibanje za ustanavljanje novih podružnic. Ustanovitvenih jih je bilo devet, in sicer: št. 68 SANs, Sheboygan, Wis., nastala iz podr. št. 1 SZZ; št. 69 SANs, Joliet, Ill., nastala iz podr. št. 20 SZZ; št. 70 SANs, Cleveland, O., nastala iz podr. št. 25 SZZ; št. 71 SANs, Fairport Harbor, O., nastala iz podr. št. 68 SZZ; št. 72 SANs, Oglesby, Ill., nastala iz podr. št. 89 SZZ; št. 73 SANs, Herminie, Pa., nastala iz dr. št. 87 SNPJ; št. 74 SANs, Sheboygan, Wis., nastala iz Ameriškega slovenskega združenja; št. 75 SANs, Pueblo, Colo., nastala iz redno prispevaljočega dr.

št. 3 SZZ; št. 76, Pueblo, Colo., nastala iz redno prispevaljočega dr. št. 42 ABZ. Slovenski ameriški narodni svet je dne 8. julija št. 76 podružnic.

V istem času so prispevale sledeče podružnice: št. 2, Chicago, Ill., \$40.00; št. 6, Ely, Minn., \$48.25; št. 8, W. Newton, Pa., \$13.80; št. 9, Willock, Pa., \$6.17; št. 15, Springfield, Ill., \$7.15; št. 22, Midway, Pa., \$10.34; št. 27, Arcadia, Kans., \$19.00; št. 32, Cleveland, O., \$6.00; št. 36 Waukegan-North Chicago, Ill., \$300; št. 38, Acmetonia, Pa., \$25.00; št. 39, Cleveland O., \$500; št. 45, Sheboygan, Wis., \$1.90; št. 46, Brooklyn, N. Y., \$7.30; št. 67, Los Angeles, Calif., \$114.00; št. 74, Sheboygan, Wis., \$100; št. 75, Pueblo, Colo., \$30; št. 76, Pueblo, Colo., \$15.

Združena slovenska društva v New Yorku so dodatno poslala k prispevku Slovenakega dneva še \$5. Darovala jih je Mrs. Anna Kepic.

In Mrs. Kavčič iz Chicaga je nam po br. Antonu Krapencu podarila \$2.00.

Shodi, seje, sestanki in prireditve

Podružnica št. 65, Worcester, N. Y., nam poroča, da bo imela svojo prihodnjo sejo dne 18. julija v East Worcesterju, N. Y. Podružnični tajnik poziva vse tamošnje rojake in rojakinje, naj se te seje udeležijo, čeprav so sedaj sredi pripravljanja krme za svojo živino.

Podružnica št. 2, Chicago, Ill., bo imela svojo redno sejo za mesec julij dne 24. t. m. v prostorih na 1638 N. Halsted St. Seja se bo pričela o pol osmih zvečer. Na to sejo se vabijo vsi Slovenci in vse Slovenke, ki jim je kaj mar usoda stare domovine. Če smo prav poučeni, bo po tej seji prav domača zabava, na kateri bo poleg drugega tudi lepo petje in igranje na klavir.

V Jolietu so imeli dne 4. julija javni shod, na katerem bi imel govoriti naš predsednik Elbin Kristan. Kako se je obnesel ta shod in če je govoril Kristan na njem, ne vemo, ker še nismo dobili poročila od tamkaj.

Frank Podlipec se sedaj zdravi doma

Chicago. — S. Franka Podlipca je dne 2. julija, ko se je vračal z dela, zadel lahen mrtovd ravno ko se je pripravljaj, da vstopi v poulično karo. Prepeljali so ga v okrajno bolnišnico, kjer je bil do zadnje sobote. Sedaj se zdravi doma. Zdravnik meni, da bo vzele okrog šest tednov, predno se bo spet dobro razgibal. Zelim, da čimprej popolnoma ozdravi.

S. Podlipec je član društva 449 SNPJ. Mnogo let je bil deloven v klubu št. 1, v upravnem odboru Proletarca in v socialistični stranki, za katero se še močno zanima.

Balincarji v Centru ga pogrešajo. Upajo, da se vrne mednje čim mu bo zdravje dopuščalo.

Diktatorji nočejo zboleti in umreti

Nedavno so iz raznih "nevtalnih" mest znova poročali, da sta Hitler in Goering nevarno bolna. Oba imata "nervous breakdown". V Berlinu so vest seveda takoj odločno zaničkali, kot običajno.

Isti dan so iz drugega "nevtalnega" vira poročali, da je bil na Mussolinija storjen je v drugi poskusni atentat, a duče je bil obklat srečno omet smrti nevarnosti. Naravno, da je bilo tudi to poročilo v Rimu takoj odločno zaničkano, kakor zmerom. Diktatorji, ki so se priklopali na vlade po prejšnji vojni, imajo torej izredno srečo, da nihče ne zboli in tisti, ki jih bi radi ubili, jim pa ne pridejo do živega. Navadno oni najprvo s končajo "nagle smrti".

GORNJA SLIKA ni iz Afrike, Pacifika ali iz Sicilije, ampak iz nedavnih plemenitih izredov v Detroitu, ki jih je zadušilo vojaštvo, ker policija ni bila kos tej nalogi. Zvezno vojaštvo je ostalo še potem v bližini mesta, da bo pri roki, če se bi boji spet ponovili. V ostalem je v Detroitu spet vse normalno, a problem, radi katerega so se poboji pričeli, je ostal. Čitajte o tem člank na prvi strani.

Vabilo na vseslovanski shod

Detroit, Mich. — Vsi Slovenci v tem mestu in okolici ste vlijudno vabljeni, da se udeležite vseslovanskega shoda v Keyworth Stadionu, na koncu ulice Roosevelt in Jos. Campau 18. julija.

Govorniki na tem shodu bodo med drugim župan mesta Hamtramck, sodnik Blair Gunther iz Pittsburgha, brigadni general Glancy iz New Yorka in kapitan Curnakoff. Dalje Jos. Martinek iz Chicaga, tajnik Čehoslovanskega narodnega sveta, iz Michigana Frank Izbey in pa Pat Quin. Drugi govorniki iz našega mesta bodo junak ameriške armade korp. Yakisch, ki je sedaj tu na dopustu. O njegovih junaških činih so pisali že vsi ameriški listi. Na tem shodu je nam dana priložnost, da se z njim osebno spoznamo.

Za govornika je bil povabljen tudi clevelandski župan, pa je odgovoril, da vsled drugih nujnih opravkov ne more priti, ob enem želi shodu čim več uspeha. Drugi povabljenec, ki je odgovoril, da se ne utegne udeležiti, je naš podpredsednik Henry Wallace.

Posebna točka v sporedu bo krstitev vojnega tanka z imenom "Slovanski tank". V nakup tega tanka bo porabljena samo vsota, izdana od tujakšnih Slovanov za vojne bonde, ki so jih kupili od 18. junija do 18. julija. Vsakdo, ki jih je kupil bodisi v tovarni ali kjer že, naj vzame od njih številko bonda ali bondev ter te podatke priinese na shod. Opozorite znanca, da naj izpolnijo te listine, ker le na ta način bomo lahko na shodu podali točno sliko vojnih prizadevanj Slovanov v Detroitu tudi v tem oziru. Kdor pa želi kupiti bonde na shodu, bo imel vso priliko, da si jih nabavi. Nadalje bo na dan tega shoda dana prilika vsakemu dati nekaj krvi Rdečemu križu za zdravljenje naših ranjenih vojakov. Prvi, ki jo bo prispeval v ta namen, je korp. Yakisch, za njim Geo. Perinsky itd.

Opozarjam rojake v Detroitu in okolici na važno izjavo v slovensčini v jugoslovanski radio uri, ki bo oddana v Detroit Home Station WJLB v nedeljo 18. julija ob 10:30 dopoldne. Slovenci, sedaj pa na delo! Pokažimo, da smo tudi mi del Slovanov! Kdor more kupiti bonde, naj to stori sedaj. Komur je mogoče prispevati v prej omenjeni namen nekaj krvi, naj to stori. Torej za pomnite si dan shoda: v nedeljo 18. julija ob 2. popoldne, Roosevelt Ave. in Jos. Campau. — Frank Hrečak, predsednik postojanke št. 1 SANs.

Kako je z našim gibanjem v Detroitu?

Tajnik kluba št. 114 JSZ Math. Urbas poroča v pismu tajniku JSZ in upravniku Proletarca o težavah za vzdrževanje naših aktivnosti v mestu

motorne industrije, in pa da je težko celo seje obdržati. Člani so raztreseni po raznih delih prostora mesta. Imajo različne žhte, pa ni mogoče, da bi prišli vsi skupaj tudi ako bi hoteli.

Sejo kluba je sklical na 25. junija in v pismu omenil, da kdor se je ne more udeležiti, naj pa pošlje članarino pismeno.

Članov je prišlo premalo, da bi mogli obdržati uspešno sejo, toliko bolj pa so se odzvali s članarino. Poslali in izročili na seji so jo v vsoti \$19.45

S. (Peter Benedict je poslal tajniku kluba \$15 z navodilom, da naj si iz te vsote odračuna celoletno članarino, drugo pa naj bo prispevek v klubovo blagajno.

Ob enem je pojasnil, da se se zaradi zaposlenosti ne more udeleževati, v JSZ pa bo član in jo podpiral dokler bo živel. Poudarjal pa, da bi bilo zelo dobro, če bi prišli skupaj, ker nas čaka veliko konstruktivnega dela.

Dalje tajnik Urbas omenja, da ga je eden izmed somišljenikov kritiziral, ker ni klub priredil prvomajske slavnosti, kot jo je prejšnja leta s še precej dobrim uspehom vsakokrat.

Rekel mu je, da naj nikar ne misli, da je klub brez simpatičarjev. Samo če bi slavnost priredili, pa bi prišli.

Tajnik mu je odgovoril, da so vzrok sedanje razmere in pa pomanjkanje aktivnih članov. Če bi teh bilo zadosti, pa se bi delo že kako izvršilo. A na malo skupino pa pride preveč podrobnega dela, ki ga ne zmoro vsi. Zato mora marsikaj opustiti, da se saj nekaj posreči dobro izvesti.

Sodrug Urbas je uverjen, tako zaključuje v pismu, da če bi bilo več časa, in pa nekoliko več ognjevitosti, pa seveda več takih, ki bi hoteli pomagati, bi se v detroitski naselbini na polju našega gibanja lahko še veliko storilo.

"Big" Tony Tomšič se je končno tudi oglašil

Oakland, Calif. — Ze dolgo me ni bilo naokrog v teh kolonah. A ko pa je prišel dan 4. julija, praznik ameriške neodvisnosti, in moj praznik ob enem, sem ga pa spremenil v delavnik za Proletarca. Streljal nismo, ker to sedaj prepuščamo vojakom. Jaz na primer, da kar tako mimogrede omenim, in se ob enem malo pohvalim, imam dva sina v armadi. Pa brez zamere, saj jih imate tudi mnogi drugi čitatelji, a vendarle, vsak oče na svoje menda najbolj misli in je nanje najbolj ponosen. Spodaj sem pa vse.

V enem prejšnjemu dopisu sem poročal o velikih smetiščih tu v bližini, ki so jih sklenili izravnati in na njih zgraditi stanovanjske hišice za vojne delavce (war workers). Od takrat, ko sem to pisal,

so smetišča izravnali in na njih stoji lične hišice, v katerih stanujejo družine onih, ki so upošleni v ladjedelnici. Naselbina je zelo lična, stanovanja so lepo urejena. Obsegajo tri prikupne vasi in skupno bi bile večje kakor pa moje "mesto" Višnja gora.

K najinemu godovanju 35-letnice skupnega življenja sva dobila od sorodnikov in prijateljev mnogo čestitk. Še celo Milan Medvešek se naju je spomnil. Videli smo se le dvakrat, pa smo si postali dobri prijatelji.

Vsem, ki so nama voščili vse dobro, ali se šalili, iskrena hvala.

Na isti dan, namreč na najino omenjeno obletnico, sva sedela v "vrtu zmage" in se menila o preteklosti. Vse nama je prišlo na misel. Šla sva skoz zelo grenke, pa tudi vesele dni: Rad bi se kaj pošalil, pa sem rekel svoji ženi, ki ji iz navade pravimo največkrat mama:

"Draga moja, ne vidim, ne vidim, koliko je razlike med danes in med 35 leti?"

"Nespameten si, ker tako govoriš," je odvrnila.

"No, ni tako neumno kar pravim," ji odvrnem jaz. "Pred 35 leti sva bila brez otrok in sedaj sva spet brez njih."

Ni se pustila ugnati kar tako. Pa pravi: "Ali ne veš, da si bil takrat mlad, sedaj pa si star?"

Ugovarjal sem ji, da to ni res, ker imam še vedno mlade ideje. S to tolažbo sem si prinesel polič zlahtne kapljice ter ji napil le s svojim kozarcem, kajti nji vino ni več ne prija. Ga ji zdravje ne dovoljuje. In tako sem napil k temu najinemu jubileju tudi z njeno čašo in kar obe sam izpraznil.

Potem, ko sem postal razigran, pa sem pograbil koncertino in prsti so šli po tipkah, da so strune oddajale glasove naših domačih komadov. Na primer, "kaj nam pa morejo... če smo vesel..."

V nedavnem poročilu Antona Šularja iz Kansasa sem čital, da je moj prijatelj John Cizerle prispeval \$1.50 v tiskovni sklad. In pa dodal je, da zanj predlog "Big Tonyja" še vedno drži.

Tako je prav. Sedaj smo v kampanji za tisoč novih naročnikov, kajti Proletarca moramo ohraniti za vsako ceno. Vsi, ki se zavedamo njegove vrednosti, pojdimo na delo zanj. Pridobimo mu novih naročnikov in pa prispevkov v tiskovni sklad.

Zase obljubljam storiti kolikor bo v moji moči. Ko to pišem, sem enega novega že dobil, dasi jih je tu, v naši "zlati deželi" silno težko zaslediti in pridobiti v naš krog. Veste, je prilično takih, ki ga niso nikoli čitali, pa ga sovražijo. Čemu? Zasljepljenost in nevednost, kajne. Poznam enega,

ki sploh čitati ne zna, a Proletarca vzlic temu sovraži...

Anton Jankovich iz metropole objavlja v Prosveti, da se bo v kampanji za Proletarca po svoje potrudil. To mu verjamem, ker on se razume na take posle.

Samo v Clevelandu bi se menda lahko dobilo tisoč novih naročnikov, ali pa se mi le tako zdi skozi daljnogled iz naše "zlate dežele", kjer se tudi veliko narobe sveti.

Pa Frank Barbič, bo li tudi on kaj pomagal? Piše dobro, in nedvomno tudi govori enako privlačno. Njemu maže jezik mleko, nam Tonetom pa železna.

Kaj pa Detroit? Tam je velika slovenska naselbina. Bo kaj izdatnega storila v tej kampanji? Gotovo ne bo brez uspeha!

Tam poznam veliko naših. Z mnogimi smo si bili znanci še v Kansasu.

Pa Pueblo? Pripovedujejo mi, da je v nji veliko rojakov od tam okrog doma ko jaz, torej iz okoliša Višnje gore, in pa iz raznih drugih sosednih krajev. Ali bodo tudi ti moji znanci šli vztrajno v agitacijo za razširjenje Proletarca?

Lahko se pršteva mo k srečnim, ker smo v Ameriki, čeprav tudi tukaj ni za vse prav. Če bi bili ostali v svoji rojstni domovini, bi mogoče nas ne bilo več med živimi. Zato smo lahko ponosni, da smo tu, kjer se svobodno gibljemo.

K zaključku dopisa apeliram na vse prijatelje, in pa na somišljenike tega lista, da agitirajo zanj v sedanjih kampanjih. Mi ga potrebujemo in on nas. — Anton Tomšič.

Ameriški črnci v veliki kampanji za svoja prava

(Nadaljevanje s 1. strani.)

ležni, jih draži. In obljube o štirih svobodščinah, rasni enakopravnosti ter o drugih pravicah "za ljudi vseh polti in ver" smatrajo za pesek v oči.

A. Philip Randolph je zamorski delavski voditelj s socialistično vzgojo. Ze več let je predsednik bratovščine porterjev v spalnih vagonih. Govoril je na neštetihi unijskih in socialističnih shodih, pa tudi na raznih drugih, in je v delavskem svetu splošno znan. Ni ekstrimest, oziroma saj bil ni, a sedaj pa se je razvel in zahteva, da naj črnci dobe svoje pravice tudi tukaj, če jih obljublamo drugim plemenom širom sveta.

Zato njegova kampanja za masno marširanje zamorcev v Washington.

O namenu sedanje vojne pa je na omenjenem zboru v Chicagu izrekel besede, ki so silno ostre zato, ker jih je izgovoril odgovoren zamorski voditelj. Dejal je med drugim, da se ta borba ne vrši za svobodo narodov, ampak za ohranitev starega imperializma. To je po njegovem mnenju vojna za nadaljevanje nadvlade belega človeka nad drugopoltnimi rasami, da jih bo v naprej izrabljaj sebi v korist.

Nekateri govorniki so na tem zboru "za marširanje v Washington" prilično izživljali tudi agente zvezne tajne službe (FBI), kongresnika Diesa, kukluksovece in druge, o katerih smatrajo, da so stebri v vzdrževanju sistema zapostavljanja črncev.

Merodajni vladni krogi se menda precej pečajo s tem vprašanjem. A je v danih razmerah težavno, ker ni nikjer nobenega načrta, ki bi bil za vse sprejemljiv in izvedljiv. Ne v sedanjih okoliščinah.

Je pa potrebno, da se z rešitvijo ne čaka, zato naj bo načrt zanj pripravljen, kadar nastane potreba, da se ga izvede v korist dežele v celoti, ne kakega posameznega plemena ali sloja.

Kadar poslušate naše nasprotnike, ki sipljejo očitke na eno, ki delajo, vprašajte jih, koliko so že oni storili in kje se njihovo delo pozna? Na ta način jih najlažje osmežite.

Bojna sreča se obrača povsod k zaveznikom

(Nadaljevanje s 1. strani.)

posamezni bitki tako visoke, kakor so bile v tej pri Belgodoru. O svojih Nemci molče, kakor zmerom.

Sovjetski tisk o Siciliji

Rusi so skozi vse minule tedne zaveznikom pripovedovali, da bodo Nemci na vzhodni fronti tudi letos podvzeli svojo običajno ofenzivo, in če ameriške in angleške čete ne ustanove druge fronte na evropskem kontinentu, bo spet vse breme na sovjetski armadi. V odgovor na to so razni zavezniški krogi širili mnenje, da bo nemška armada letos na vzhodni fronti "počivala" in se le branila, ako jo bodo Rusi napadli, dočim na, nemško ofenzivo vsled obetane angleške in ameriške invazije ni misliti.

Motili so se. V Rusiji še vztrajajo, da je skoro vsa nemška armada na vzhodni fronti in sovjetski tisk ne polaga ameriškemu in angleškemu vpadu v Sicilijo nič posebne važnosti. Prve vesti o invaziji na italijski otok so listi v Moskvi omenili s kratkimi noticami. Kar Rusija želi je, da bi zavezniški udarili v Francijo, v Belgijo in Nizozemsko, ker le na ta način bi res prišli v bitko z Nemci.

Neuspehi Japoncev

Zelo slabo so zadnje čase izšli v par pomorskih in otoskih bitkah Japonci. Američani so jim spet potopili precej ladij in tako japonsko mornarico še bolj zredčili, dočim se ameriška jača.

Tudi v bitkah na kopnem so dosegle ameriške in avstralske čete znatne zmage in vzele Japoncem spet nekaj važnih pozicij.

Giraud v Washingtonu

Na političnem polju je bil v minulem tednu najvažnejši dogodek prihod generala Henri Girauda v Washington, kamor ga je bil povabil na posvetovanja predsednik Roosevelt. Pomen tega sestanka in povabila je v tem, da je voditelj borbenih Francozov Charles de Gaulle boj za prvenstvo v francoski politiki v tekmi z Giraudom izgubil, ker ga je pustila tudi angleška vlada, katere ga je dolgo podpirala, na cedilu.

V Moskvi tega razvoja in spletkarstva v vprašanju bodočnosti Francije ne gledajo z zadovoljstvom, pa tudi liberalni krogi v Angliji, v Ameriki in v Franciji ne.

PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORN JEDNOTI

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00

Ustanavljajte nova društva. Deset članov(ice) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave. CHICAGO 23, ILL.

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN AND SURGEON

3724 West 26th Street

Tel. Crawford 2212

OFFICE HOURS:

1:30 to 4 P. M.

(Except Wed. and Sun.)

6:30 to 8:30 P. M.

(Except Wed., Sat. and Sun.)

Res. 2219 So. Ridgeway Ave.

Tel. Crawford 8440

If no answer — Call

Austin 5700

BARETINCIC & SON

POGREBNI ZAVOD

Tel. 20-361

424 Broad Street

JOHNSTOWN, PA.

The Battle of Washington

What the American people had better understand as quickly as possible is that they can win the war on all battlefronts and yet lose what they are fighting for in their own national capital.

That thought came to us when we read how Vice-President Wallace lambasted Secretary of Commerce Jesse Jones.

Speaking as head of one bureau—the Bureau of Economic Warfare—Mr. Wallace charged that Jones, as head of another bureau—the Reconstruction Finance Corporation—neglected the welfare of the nation by following profit-making policies that left the nation economically unprepared for the war that began officially when Pearl Harbor was bombed.

We won't pass judgment on the charges at this time, in part because we await more details, but mainly because the fact that the charges were made seems to us of greater menace than whatever shortcomings Secretary Jones may have.

What the charges reveal—and we have emphasized this before—is lack of unity and harmony within our own nation.

When we spoke on that point before we had in mind the conflict between workers and owners that is an integral part of the private-profit system. But now we see that even in high government positions there is disunity—a disunity that, if we believe the Vice-President, has developed out of Mr. Jones' inability to see the national interest apart from the profit motive.

Thus we see that the profiteer standard is menacing the nation. And, seeing that, we dare not forget that there are many other ex-heads of corporations in Washington who reason with the same kind of brains and from the same premises that Jones employs.

The Wallace-Jones dispute raises the question:

"Dare we, as a people whose interests rest with the safety of our nation, permit our affairs to continue in the hands of people who, even in the midst of great danger, are guided by old standards and old values? Is it not high time to dismiss the banker mind and oust the apostles of profit from positions of power?"—The Reading Labor Advocate.

Leave War Bonds Alone

Reports leaking out of Washington indicate that the big bankers are launching a campaign to high-pressure the United States Treasury Department into changing the form of the war bonds to make it possible for these lecherous gentlemen to reap a harvest of profits at the expense of the workers after the war ends.

The change sought by the bankers is to have the war bonds become negotiable, the same as the Liberty bonds of the first world war. The present bonds are not negotiable, that is they cannot be sold or ownership transferred. They are merely an investment and are always redeemable at face value, plus accumulated interests. As long as the Government remains solvent, an investor in war bonds need have no fear of losing his money.

After the last war, millions of dollars were lost by workers who held Liberty bonds. A great many workers found it necessary to cash in their bonds and were forced to sell them at a price well below that which they paid for them, with the result a lot of persons, mostly bankers, got rich at the expense of the defenseless workers.

The Treasury Department, it is said, is strongly opposed to the scheme of the bankers. It would be well advised to stick by its guns, for the moment it capitulates to the demands of the bankers there will be a sharp decline in the purchase of war bonds to finance the war. The workers had their financial fingers burned once. That's enough.—The Progressive Miner.

NORMAN THOMAS CLARIFIES VIEWS ON COMINTERN END

Algernon Lee's comment in a recent issue of The New Leader suggests a misunderstanding of my statement on the death of the Comintern which I should like to clear up.

For the record, then, let me make these two statements: (1) I have never believed that the Axis was primarily motivated by a sincere fear of, or opposition to, the Third International. Even if it had been, its crimes would not have been justified by that fear. Nevertheless, the existence of the Third International and its tactics gave some point to the Axis propaganda and Stalin's dissolution of that organization was, at the present juncture, a rather shrewd move. I do not, however, think that Stalin's act sprang principally from any desire to fight Axis propaganda but rather from his desire to make an at least temporary cooperation with the Allies easier—and possibly get a freer hand for the future in Europe—than if he seemed to be publicly committed to the Comintern. I favor cooperating with the USSR in so far as it may be possible in recent terms.

(2) Bad as I think international Communism is, and far removed from true Socialism, there can be no doubt that it still has an appeal in the world and on the European Continent. The Communists are certainly active elements in the underground movement in practically every occupied nation. Communism is, moreover, psychologically so allied to Fascism and Nazism that the transition of disappointment and defeated Nazis and Fascists to Communism would be easy. That is why it is not at all fanciful to imagine that a great many persons in Europe may prefer the rule of their own Communist parties—which will probably keep their ties with Stalin, Comintern or no Comintern—to a British or American or Anglo-American overlordship of the Continent, however, well-intentioned in some quarters that overlordship may seem. To this fact many of the best informed observers and refugees have borne testimony.

What is to be desired in the occupied countries and in Germany itself, after the fall of the Nazi tyranny, is a chance for the democratic forces in each country to work out the salvation of that country. That

may take a while but it will be more fruitful of good results than the imposition of American "gauleiters" for an indefinite period, even if they have been trained at the University of Virginia within the shadow of Monticello.

Incidentally the use of the phrase "American gauleiters" originated with reporters who described the probable intentions of the Administration.

The whole subject of American relation to German future is admirably dealt with in Oswald Garrison Villard's pamphlet *Shall We Rule Germany?* published by the Post War World Council. — Norman Thomas in The New Leader.

RACISM IN AMERICA

The German Nuremberg laws forbid trade between the Germans and Jews; abolition of such laws as the Nuremberg decrees is one of the expressed Allies war aims.

Yet a Nuremberg law was enacted recently in the United States and exists today on the statute books of Arizona. According to this law—House Bill No. 187—transactions are practically barred between American citizens (white) and American citizens of Japanese descent.

The law states that when transactions occur, notices be published not less than three times in a newspaper of general circulation and that at least ten days before the consummation of the proposed transaction there shall be filed in the office of the Secretary of State a copy of the notice, accompanied by detailed information regarding the transaction. This applies to contracts regarding business transactions and to purchases, sales and property deals. In effect, a dentist cannot fix the teeth of Japanese or a Japanese farmer cannot buy crates or boxes for his produce.—The New Leader.

A PITY

An American, visiting Scotland for the first time, found himself puzzling over the dialect of the hotel porter. Taking the man for a foreigner, he inquired his nationality.

"I belong to Scotland, bonnie Scotland," replied the porter proudly. "And far d'ye cam frae?"

"From the greatest country the world has ever known," said the American.

"Mon," exclaimed the Scot, "what an awfu' peety ye've lost your accent!"

THE MARCH OF LABOR

IN 1942 THE OUTPUT PER FARM WORKER WAS 78% GREATER THAN IN BASE PERIOD 1909-1914.

MRS. BETTY MILL KARR IS THE NEW PRESIDENT OF ATLANTA, GA., C.I.O. UNITED STEELWORKERS.

A GRANDMOTHER, SHE IS AN EXPERT WELDER AND TUBELASHER.

PROGRESS MADE IN OBTAINING EQUAL PAY FOR WOMEN DUE CHIEFLY TO EFFORTS OF ORGANIZED LABOR," SAYS DIRECTOR MARY ANDERSON OF THE WOMEN'S BUREAU, U.S. DEPT. OF LABOR.

HELP WIFE FASCISM OFF THE EARTH! BUY U.S. WAR BONDS!

EVERY PURCHASE OF UNION-MADE PRODUCTS STRENGTHENS LABOR'S HAND IN ITS FIGHT FOR PROGRESS. LOOK FOR THIS LABEL IN THE NEXT HAT YOU PURCHASE!

PROHIBITION

They're at it again in America, and even as in the days of World War I we may yet hear that America is Dry.

Most of us in the U. S. armed forces could not be classed as violently opposed to liquor control for most of us believe in moderation. On the other hand, there are few of us who could be included in the group of Americans who felt "the noble experiment" was a huge success.

It is with alarm, therefore, that we learn of the growing political strength of the anti-liquor crowd in the United States.

Taking advantage of wartime conditions and restrictions the new prohibition group is working night and day for legislation which will give America prohibition in fact if not in name. Using the tactics of the Farm Bloc, the anti-liquor crowd is tacking on amendments to practically every military appropriations measure in a desperate effort to secure prohibition or the nearest thing to it they can force through Congress.

Rationing is playing into their hands and gives them a good excuse, and no opportunity is missed to use this excuse in their effort to limit the production and distribution of liquor of all types.

We can remember the days of prohibition when moonshine whiskey made quick fortunes for bootleggers, crooked politicians and dishonest police officials. As a result we claim we know what we want in the way of liquor legislation and feel those at home should wait until we return before initiating further legislation on liquor control.—From the Stars and Stripes.

The Spanish Throne

The rumors of an agreement between General Franco and the Spanish Pretender may be untrue or at least premature. But there are many indications that the old British plan of placing Don Juan on the throne has lately been revived with apparent support from the Vatican and certain influential American Catholics. It is not, however, supported by the Spanish people, the majority of whom remain as Republican as they were in 1931, when Don Juan's father was forced from the throne by an overwhelming vote. The suggestion that the United Nations might, through a restoration of the monarchy, secure the friendship of Spain, is hardly impressive. It is not the Monarchists but the common people of Spain who are our allies; it is they who fought for three years against our present enemies while the Monarchists fought on the other side. What is needed in Spain in place of the hated Franco regime is not a discredited dynasty but a government that represents the will of the Spanish people. To restore the throne in Spain would make sense only as part of a general plan to establish reaction in post-war Europe. It could have no other meaning.—The Nation.

American-Czechoslovak Relations Clarified

The Czechoslovak President, Edvard Benes, declared on June 24, in London, that he had come away from America convinced, that it is "the inflexible decision of the United States to conclude the war with the greatest possible speed and with the total military defeat of all the Axis states."

He reported by radio to Czechoslovakia on his trip to the United States from which he returned earlier in June, and said there existed no difference of opinion on the fact that the Fascist and Nazi nations were responsible for the war. "These systems of government must be mercilessly destroyed and uprooted forever, and those guilty of the war, as well as all quislings, must be punished according to their deserts," President Benes asserted.

Speaking of Czechoslovakia he explained that his Washington conversations had clarified Czechoslovakia's international legal situation. "Between ourselves and the United States Government all questions are absolutely clear," he said. "There are no misunderstandings or any lack of legal precision."

He concluded: "We are a free and independent state. We are friends of all democratic and freedom-loving nations, of the Soviets as well as of Britain and America. And we shall quite certainly reach an agreement and friendship with a democratic Poland, a democratic Yugoslavia and a democratic France."

NO, MR. GREEN

"William Green Defends Free Enterprise" chortles the capitalist papers' headlines over the A. F. of L. president's speech before the Economic Club of New York at the Hotel Astor. "We of the American Federation of Labor will oppose any attempt after the war to abridge, restrict or interfere with the functions and rights of free enterprise."

Including the right to perpetuate this system of poverty, want, discrimination, insecurity and war, Mr. Green?

For your proposal is simply renewed support for the bosses' desire to get back to the old system after the war, instead of molding the trend toward collectivism into an instrument for social good. The old system is what caused today's mess; and a return to that system means a return to preparation for another catastrophe.

Not back to so-called free enterprise—which hasn't been free enterprise at all for ages; but forward to a democratically controlled and safeguarded collectivism: that's what progressive labor men all over the world are fighting for. But Mr. Green, for all his good qualities, looks nostalgically backward to historic pioneer days and shies away from the pioneer days ahead... —The Socialist Call.

Iron and scrap collections in Rhode Island average about 3,000 tons a week, or more than 9 pounds per capita.

NEW FACES IN 1944

Labor has now been forbidden by law from striking, but other groups in our population, aided and abetted by Congress, seem to be immune.

Congress, itself, is on strike against the Commander-in-Chief of the nation and against the workers and consumers of the country.

Throughout the length and breadth of the land, farmers, ranchers, producers and distributors are on strike against the people of America, refusing to market their produce in the hope of forcing higher prices.

These strikes are not denounced in newspaper headlines and editorials. In fact, the press seems to be encouraging them.

What's it all about? The answer is politics.

The forces of reaction are in the saddle. They are galloping headlong toward 1944. They are willing to risk wrecking the war program if they can thereby discredit the Administration and gain political control in the coming elections.

That is the only logical explanation for the recent antics on Capitol Hill—for the impetuous overrider of the President's veto of the Connally-Smith Bill and for the insensate vote against food price subsidies.

We wish to warn the members of Congress that politics is a dangerous game in wartime, that it is a game in which every worker and consumer in the land—barring the poll-tax States—can deal himself a hand. —AFL.

ZOOT-SUIT TOOT

Let's not get too excited about the west coast soldiers' holy war against zoot-suit attackers; and let's not let the military get out of hand, either. Attacks on soldiers and their girls—attacks on civilians, too, and their girls—must be sternly dealt with; but we must remember:

1. That most of the fuss has arisen because of the exaggerated and sensational press reports which first lied about the situation (another "Harlem crime wave" scare); then stimulated counter-riots, then kidded about the way the soldiers and sailors were taking the law into their own hands and "cleaning up"—first zoot-suiters who were belligerent, then all zoot-suiters, then every Negro or Mexican youth they saw; and finally got frightened at the uncontrollable disorder.

2. That zoot-suit wearing and juvenile gangsterism in Los Angeles arise from an intolerable social and economic milieu, to which the answer is not, of course, what used to be typical western vigilantism. There's the juvenile delinquency arising from destitution and our failure to do anything about it, and from lack of educational and recreational facilities; and there's what Professor Max Lerner (who in addition to saying silly things—usually because of his C.P.-front background—often says wise ones) calls "the larger national pattern of racist feeling in a war context." —The Socialist Call.

TRAGIC COMMENTARY ON STATE OF DEMOCRACY

Fortune, in a poll on a fourth term for President Roosevelt if the war is still on at 1944's election time (nearly 65 per cent favored it) divided the country into five economic levels: "High," "Upper Middle," "Lower Middle," "Low" and — "Negro."

It's a tragic commentary on the state of democracy in a war for democracy that such a fifth category should be considered necessary in any poll of Americans on any subject.

Another tragic commentary was a historical note made in Washington, the capital of democracy. There, for the first time, five reporters for Negro newspapers were given credentials which admitted them to the White House and gave them the ineffable pleasure of looking at their representatives from the House press gallery.

These unprecedented honors accorded to Negro newspapermen were limited, of course, to the occasion of the visit to Washington by President Edwin Barclay of Liberia, whose skin does not happen to be white.—From National Publication of the American Newspaper Guild.

Wallace is Right

Sometimes a good row is conducive to public health. There are occasions when such a demonstration promotes efficiency and gets results. Vice-President Wallace's revelation about Jesse H. Jones is such a row on such an occasion. For a long time Mr. Jones has been distinguished as an Old Deal official in a New Deal cabinet. What everyone has known the Vice President has now officially proclaimed.

The Reconstruction Finance Corporation entedates the Board of Economic Warfare. Had it been directed with energy and foresight Pearl Harbor would not have found our cupboard so bare of many essential things. The BEW, with Henry Wallace at its head, had tried energetically to make up for lost time. In his statement issued to the press Mr. Wallace gives a long list of products and tells how Mr. Jones, as holder of the purse-strings, held up the purchase of them. He gives all the details, dates, figures. No one can doubt the accuracy of his account.

The BEW has a directive from the President. It's business is to fight the Axis countries by purchasing supplies away from them in neutral lands and to stock essential materials for our war effort. It has a competent staff. It has shown that it means business. The least that the President and Congress can do is to give this agency the power to spend its own funds. In the meantime, Vice President Wallace has taken a long step upward in public estimation.—The New Leader.

Glenn Martin on "Absenteeism"

Propagandists have told so many wild tales about "absenteeism" in American war plants that it is gratifying to place on the stand a witness who is as well qualified to discuss the subject as any man in America. Glenn L. Martin is a famous airplane builder. He employs tens of thousands of skilled and unskilled workers. He has never been regarded as "pro-labor."

Recently Mr. Martin wrote an editorial for "Field and Stream." It was illustrated with a drawing, showing Flying Fortresses sweeping through the skies, while a typical American placidly fished in an alluring stream. With that picture in mind, Mr. Martin wrote:

"The man you see here in this quiet stream is a loyal American. He is the kind of man who will work six grueling days a week helping us to build the big, sleek bombers that will carry bad news to Tokio and Berlin. Being a normal man, he gets tired, for work in a modern war plant is a high-speed proposition. Some relaxation and recreation are vitally important."

"If I could have my way, every man and woman on the production line would spend every seventh day in the outdoors, hunting or fishing preferably, but out in the open where they can best restore their mental and bodily energies."

"Much of the present-day absenteeism in war production plants is directly due to a failure of these energies, brought on by too many hours and too many days spent on the job without the proper kind of rest. Actually, there is a very small amount of deliberate, wilful absenteeism in our war production.—Labor.

IN THE WIND

From THE NATION

Gerald L. K. Smith is growing more tolerant. He opened a recent meeting of his Committee of One Million in Cleveland with the announcement that they would say the Lord's Prayer in unison. "We want you all to rise," he said, "whether you are Catholic or Methodist."

The only member of the American Newspaper Guild to violate the off-the-record character of executive sessions at the guild's national convention at Boston was the correspondent of the Daily Worker.

If you doubt Franco's neutrality, your doubts should be removed by the background material which the Press Association, radio division of the Associated Press, has sent to its member stations. "Up to now," it reads, "the Spanish generalissimo has maintained a foreign policy of non-belligerency. But at the same time he has maintained a token division on the Russian front — the only military aid he is known to have given either Hitler or Mussolini... His sole token of disrespect against the Anglo-American powers is his denunciation of Soviet Russia as a menace to Europe."

All the people all the time: An article in Printer's Ink tells how the advertising manager can make the workers love the company: "The advertising manager who spends a little time in the plant quickly learns

What You Buy With WAR BONDS

Winter flying jackets for both the Army and Navy Air Corps are regular equipment for our aviators. They cost from \$12 to \$18 and are made of horsehide leather lined with sheep shearing.

Purchase of one \$18.75 War Bond, for which you receive \$25 in 10 years, will pay for one of these jackets so necessary for our airmen flying at high altitudes and in northern climes. So you and your neighbors can do your bit by investing at least 10 percent of your salary every pay day in War Bonds to help pay the cost of this equipment for intrepid American flyers. Join the parade, and help top the War Bond Quota in your county. U. S. Treasury Department

the potential power of the underground 'grapevine' in the plant. He will make friends of certain people who are active contributors to the grapevine, and on occasion, to serve the company's interest, he will very confidentially drop a message into this grapevine operator's eager ear. He will know enough, of course, not to try to use this expedient too often."

Festung Europa: An official German circular gives these instructions for dealing with foreign workers: "Keep your distance. No friendly words, only commands... Though it is difficult for the German people, they must learn that the too soft German hearts must be second to common sense."... At an Oslo restaurant a Nazi officer asked a young lady to dance with him. She refused. "Is it because I am a German?" "By no means. It is because I am a Norwegian."

TELL THIS TO THE MARINES

"Captain" Rickenbacker has been barnstorming across the country attacking labor's "greed," condemning overtime pay for the 48-hour week, lambasting labor unions, opposing limitation on net salaries to \$25,000 a year.

Now, for doing absolutely nothing except exercising an option on some Eastern Airline stock, the captain has just made \$236,000. In addition to what he "picks up" in such stock deals, the captain gets \$25,000 a year for being president of the firm. The company made a net profit of \$1,885,503 in 1942, almost seventeen per cent more than the year before. For the first quarter of this year, it made a net profit of \$757,206.

"In times like this," said Rick, "I do not approve of overtime pay except for the men in the foxholes, the swamps, the deserts—those making the supreme sacrifice."

Capitalist Program For Post-War World: Plan For Next War

Troy, N. Y. — Americans should begin right after the war to pile up arms for the next war, Pres. William O. Hopkins of Rensselaer Polytechnic Institute told the RPI Alumni Association.

He said we should begin immediately to accumulate stock piles of essential non-deteriorating war materials. He admitted that this "would give the government body in charge a powerful leverage which," in the hands of men of unwise motives, could be used for harmful purposes, or for favoritism. But the need is too urgent for us to neglect it, he asserted.